

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'סיון 126

פְּרִשְׁתַּת רְאֵה תִּשְׁפֹּא

עֲנִינִי 'חֹדֶשׁ אֶלּוֹל'

הדפסת הגליון נתנדב

ע"י ידידינו הרה"ח
ר' יעקב יוסף איגל
שליט"א

לע"נ אביו
הר"ר נחמן
ב"ר מנחם מענדל ז"ל
נלב"ע
ב' אלול תשנ"ח לפ"ק
תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עַם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאִתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יז"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת רֵאָה

"וּשְׂמַחְתֶּם בְּכָל מְשַׁלַּח יְדְכֶם" (דְּבָרִים יב, ז)

ב.

(ח"א נד, ו)

לְהַכְנִיעַ הַיָּד הַמְדֻמָּה, הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת יָד, בְּחִינַת (הוֹשַׁע יב, יא):
"בְּיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". וְיָד' הֵינּוּ בְּחִינַת
שְׂמֻחָה, בְּחִינַת (דְּבָרִים יב, ז): "וּשְׂמַחְתֶּם בְּכָל
מְשַׁלַּח יְדְכֶם".

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּלִי-זֶמֶר' שְׂמַנְגֵּנִין בְּיָד, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה שׁוֹרֵה הַנְּבוּאָה עַל הַנְּבִיאִים,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְלָכִים-ב ג, טו): "קָחוּ לִי מַנְגֵּן" וְכוּ'
[וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמְּנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יָד' ה'].

"כִּי לֹא בָאתֶם עַד עֵתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה"
(דְּבָרִים יב, ט)

"אֶל הַמְּנוּחָה, זוֹ שִׁילָה" (רש"י, זְבַחִים קיט).

ג.

(ח"א ו, ז)

"יִבְחָר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵנוּ" (תְּהִלִּים מז, ה) - זֶה
בְּחִינַת 'מִשָּׁה', בְּחִינַת נִקְדָּה
הָעֲלִיזוֹנָה שֶׁל הָאֱלֹהִים, בְּחִינַת: "וּמִמַּעַל
לְרָקִיעַ דְּמוֹת כִּסֵּא" (יחזקאל א, כו), "וְכִסְאוֹ
כְּשֵׁמֶשׁ" (תְּהִלִּים פט, לו), "פְּנֵי מִשָּׁה כְּפְנֵי חֶמֶה".

כְּמֵאמֹר חז"ל (זְבַחִים קיט): "רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: 'נַחֲלָה' (דְּבָרִים יב, ט), זוֹ
שִׁילָה". "שִׁילָה", דָּא מִשָּׁה" (זְבַחִים
בְּרֵאשִׁית כה: תְּקוּנַיִת-זְהַר לא:).

"רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה"
(דְּבָרִים יא, כו)

א.

(ח"א לו, ו)

זֶה הוּא כָּלל גְּדוֹל: כִּי מֵאֲתוֹ לֹא תֵצֵא
הָרַעוֹת, כִּי-אִם אוֹר פְּשוּט, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(אִיכָה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיזוֹן לֹא תֵצֵא הָרַעוֹת".

אֲךְ לְפִי בְּחִינַת פְּלִי הַמְּקַבֵּל הָאוֹר, כְּךָ
נִצְטִיר הָאוֹר בְּתוֹכוֹ וְכוּ'. כִּי אוֹר
הַפְּשוּט הֵבֵא מְלַעִיל, הוּא בְּחִינַת 'קִמְיָץ
וּסְתִים', אֲךְ לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְּקַבֵּלִים, הוּא
בְּחִינַת 'צִירִי', שְׁנִצְטִיר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת
הַכְּלִי. וְהַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה נַעֲשֶׂה אֶצֶל הָאָדָם
כְּפִי הַכְּלִי שִׁישׁ לוֹ.

וְזֶה שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים יא, כו): "רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן
לְפָנֶיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" - "לְפָנֶיכֶם"
דִּיקָא.

כִּי 'מְלַפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', יוֹצֵא אוֹר
פְּשוּט, הֵינּוּ אוֹתִיזוֹת פְּשוּטִים' - כִּי
לְמַעַלָּה הוּא בְּבְחִינַת 'קִמְיָץ', שְׂקִמְיָץ וּסְתִים'.

אֲבָל "לְפָנֶיכֶם" לְמַטָּה - נִצְטִיר הָאוֹר לְפִי
בְּחִינַת הַכְּלִי, וְלְפִי הָאָדָם כִּן נַעֲשֶׂה הַצְּרוּף:
אִם הוּא אָדָם טוֹב, נַעֲשֶׂה צְרוּף שֶׁל בְּרָכָה.
וְאִם לֹאוֹ, לְהַפְּדוֹ.

וְזֶה: "לְפָנֶיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" דִּיקָא - כִּי
לְפָנֵי הַשָּׁם, עֲדִין אֵין צִיּוּר לְצְרוּף
הַזֶּה, אִם הוּא בְּרָכָה אִם לֹאוֹ.

"וְזָבַחְתָּ וְכוּ' כְּאִשֶּׁר צִוִּיתֶךָ" (דברים יב, כא)

- עֲנִינִי 'שְׁחִיטָה' -

"למדנו שיש צווי בזביחה היאך ישחט, וזה הלכות שחיטה שנאמרו למשה מסיני" (רש"י)

ד.

(ח"א לז, ו)

"הִזְהָרוּ בְּיַדֵּינִי כְּרַבֵּי יְהוּדָה" (סנהדרין צו).

- כי "ה'דם' הוא הנפש" (דברים יב,

כג) שפא בגלגול, וצריך השוחט לבון להעלות הנפש שבדם. גם עקר הסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו, איננה אלא על-ידי השוחטים שאינם מהגנים וכו'.

ובשביל-זה: ה'חליף' נקרא 'מאכלת',

כמו שכתוב (בראשית כב, ז):

"ויקח את המאכלת" - כי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל, כי הוא מלביש את הנפש שבחי, ב'מדבר' - הינו בדבור הברכה שהוא מברך. וה'דבור' הוא בחינת 'שכינה', כמו שכתוב (פתח אליהו): "מלכות פה". וכו'.

כי השכינה נקראת "חרב לה", והיא

בחינת 'דבור', בחינת "חרב פיפיות"

(תהלים קמט, ו), לשון 'פה'.

וכשהנפש באה בתוך חרב לה, בתוך

הדבור, בבחינת מיין-נוקבין -

אזי השכינה מזדווגת.

וזה: "חרב לה' מלאה דם" (ישעיה לז, ו),

מנפשות העולות בה בבחינת מיין-

נוקבין. ועל-ידי הזיווג היא מקבלת פרנסה

לישראל.

וכשהשוחט אינו הגון, ואינו מעלה

הנפש בבחינת מיין-נוקבין,

וכשעומד עם החליף לשחט את החי, הוא

עומד ברוצה נפשות, והחליף שלו הוא "חרב המדבר" (איכה ה, ט), ואינו 'חרב להשם', שהוא 'חרב המדבר'.

ויש צער להנפש החי, שצועקת בקול מר

(שירי-השירים ה, ו): "נפשי יצאה",

בשיצאת בשביל להכניס "בדבור" של

הברכה, בבחינת מיין-נוקבין. וכשיצאתי,

"בקשתיו ולא מצאתיו, קראתיו ולא ענני" -

כי אינו שם בשעת הברכה, וחושב מהשבת

פגול.

על-ידי-זה (שם שם, ז): "מצאני השומרים

הסבבים בעיר, הפוני פצעוני,

נשאו את רדידי מעלי" - הינו: שהמעלה

שהיה להנפש בבחינת חי, גם זה לקח

ממנה, כי עכשו אין לה "מנוח לכף רגלה"

(בראשית ח, ט).

אוי לו להשוחט הזה, אוי להנפש שהרג

את הנפש ומסר אותה בכף אויביה,

ואין להשכינה מיין-נוקבין להמשיך טרף

לבייתה.

ועל-ידי-זה (איכה ה, ט): "בנפשנו נביא

לחמנו" ביגיעה וטרחא

גדולה, "מפני חרב המדבר".

וזה שאמרו חז"ל (פסחים קיח.): "קשין

מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף" -

כי "ים-סוף נקרע לשנים-עשר קרעים"

(פרקי-דרבי-אליעזר פמ"ב; תקוני-זהר נח.), פנגד

שתיים-עשרה בדיקות הספין - שעל ידיהם

קשים מזונותיו של אדם וכו'.

וזה שאמרו חז"ל (ברכות נה, חגיגה כז.):

"שלחן דומה למזבח" - כי "שעור

פגימות החליף, בשעור פגימות המזבח"

(חלין יז):

גם "על השחיטה", גימטריא תל"ז.
 ו"בזעת אפיו ת'אכל ל'חם" (בראשית ג, ט), ראשי-תבות גימטריא תל"ז, עם הד' תבות - לרמז: חסרון הפרנסה על-ידי שוחטים שאינם מהגנים.

וזה פרוש (תהלים קיא, ה): "טרף נתן ליראיו" - כי 'טרף' יש לו שני משמעות, לשון 'טרפה' (זהר משפטים קכא:), ולשון 'מזון' - לרמז: כשישראל שומרים עצמם מטרפה, על-ידי-זה יש להם פרנסה.

וזה פרוש (שבת קד.): "מנצפך צופים אמרו". "מנצפך" - הוא בחינת זרידין, בחינת רי"ו די"ן. ו"צופים" - אלו נביאים, שיניקתם מבחינת פרבים, בחינת תינוקות, בחינת הבל שאין בו חטא, בחינת אוירא דארץ-ישראל, ששם מקבלין רוח-הקדש' (זהר לך-לה פה.).

ואלו ה"צופים" - הינו: אלו שהם בבחינת "הבל שאין בו חטא" - הם נהירין ב'זרידין, רי"ו די"ן, ב'מנצפך', ומעלין את הנפש בבחינת מיין-נוקבין, וממשיכין שפע וכו'.

וכשפמתיקים את ה'מנצפך', ועושים מ'מנצפך' 'אד-ני', כי מ'רי"ו' נעשה צורת א', ונעשה 'אד-ני', ו'אד-ני' הוא דבור, הוא השכינה, כמו שכתוב (תהלים נא, יז): "אד-ני שפתי תפתח". ומהבל הזה, הינו 'אד-ני', יוצא השפע, ונתחלק לכל-אחד לפי בחינתו וכו'.

וזה שאמרו חז"ל (סנהדרין קד:): "אכלי עמי אכלו לחם אד-ני לא קראו" - רב אמר: אלו הדינים, ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות".

מר אמר חדא, ומר אמר חדא ולא פליגי - "רב אמר: אלו הדינין" - הינו: רי"ו די"ן - שאינם מעלין את הנפש בבחינת מיין-נוקבין, שאין עושין מ'רי"ו די"ן, אד-ני, רמז לשוחטים שאינם מהגנים, שמקלקלים ה'דינים, הינו רי"ו די"ן, מנצפך, ה'דמים, שהם הנפשות, הם חמש אותיות, כנגד חמשה דמים, כידוע. רמז לחמש בחינות שיש לנפש (ברכות י.).

"ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות" - שמקלקלין את ההבל שאין בו חטא - כשדבורו והבלו של השוחט אינו בבחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת אוירא דארץ-ישראל - על-ידי-זה: "אכלי עמי", הפרנסה נתמעט.

כי כשיש להשוחט בחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת "חרב להשם", בחינת צדקה דארץ-ישראל, בחינת נפש, בחינת תורה' - גם הנפש שעולה מה'חי' לה'מדבר' שלו, נתעלה בבחינות מעלות אלו הנזכר.

ה.

(ח"אנה,ו)

'שחיטה', זהו בחינת בטול אמונת כסילים, בבחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

"כי הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג)

ו.

(ח"א לו,ו)

"הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג) שבא בגלגול. וצריך השוחט לכון:

“להעלות הנפש שבדם”. כי ה'שוחט הגון' - מלביש ה'נפש שבחי', ב'מדבר' - בדבור הברכה שמברך.

כי השכינה נקראת “הרב לה”. והיא בחינת 'דבור', בחינת (תהלים קמט, ו): “הרב פיפיות”, לשון 'פה'. וכשהנפש באה בתוך “הרב לה”, בתוך ה'דבור', בבחינת 'מייך-נוקבין' - אזי השכינה מזדווגת. וזה (ישעיה לז, ו): “הרב לה מלאה דם” - מנפשות העולות בה בבחינת 'מייך-נוקבין'.

ז.

(ח"א נא)

'עבירת-הדמים' הוא על-ידי ה'שקר'. כי אי אפשר לדבר 'שקר', עד שיעפר את 'דמיו'. ו'אמת' אי-אפשר לדבר, כי-אם כשמזכך מקדם את ה'דמים'.

כי עקר ה'דבור' הוא ה'נפש', כמו שכתוב (שיר-השירים ה, ו): “נפשי יצאה בדברו”. וה'נפש' הוא ה'דם' - כמו שכתוב (דברים יב, כג): “כי הדם הוא הנפש”.

ח.

(ח"א עה)

צריכין לדבר רק 'דבורים קדושים', בדברי תורה ותפלה, “ולא בדברים אחרים” (יומא יט: על: “ודברת בם”. דברים ו, ז) - כדי להעלות ה'ניצוצות', לתקן כל העולמות.

כי עקר הבריאה - היתה על-ידי הדבור, כמו שכתוב (תהלים לג, ו): “בדבר ה' שמים נעשו”. ועל-ידי ה'שבירה' - נפלו 'ניצוצות' בכל הדברים, במאכל ובמשתה ובמלבוש, ובכל התענוגים שבעולם.

כי התענוג שיש בהדבר שאוכל ושותה וכיצא בזה, הוא מה'ניצוצות' שנפלו לשם.

וה'ניצוצות' - הם 'אותיות'. וקדם שמוציאם אל ה'דבור' - הם בבחינת 'דם', שהוא בחינת 'נפש', כמו שכתוב (ויקרא יז, יד): “כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא”.

וכשמוציאם על-ידי ה'דבור' - זהו בחינת (שיר-השירים ה, ו): “נפשי יצאה בדברו”. ואז מעלה ה'ניצוצות', ומחברם יחד, ועושה שלום ביניהם.

“ולא תאכל הנפש עם הבשר” (דברים יב, כג)

“אזקרה לאבר מן החי” (רש"י)

ט.

(ח"ב פג)

כשהקדוש-שברוך-הוא רוצה לטעם ממצוות-עשה של איש ישראלי שהוא צדיק, אזי היא בחינת 'אבר מן החי' שהוא אסור באכילה, וצריך שחיטה להתיירה.

על-כן צריך שיבוא עליו 'בושה', שהיא 'שפיכות-דמים', בחינת 'שחיטה', שהיא מטהרת ה'אבר מן החי'.

ואזי יוכל השם-יתברך לטעם מהמצוות-עשה שלו, בין מצוות-עשה אחת, בין מצוות רבות. כי ה'מצוות' נקראים 'מטעמים', כמו שכתוב (בראשית כז, ד): “ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי”, “מפקודין דעשה” (תקוני-זוהר נא:).

וּכְשֶׁנִּשְׁפָּךְ דָּמוֹ עַל-יְדֵי הַבוּשָׁה - אָזִי
צָרִיךְ לְשֹׁמֵר שְׂלֵא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ
הַחִיצוֹנִים הַיְדוּעִים, שְׂרוּצִים לִינָק מִזֶּה הַדָּם
הַנִּשְׁפָּךְ. עַל-כֵּן צָרִיךְ 'פְּסוּי' - שֶׁהַשְּׂכִינָה
מִכֶּסֶה דְמָהוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁפָּךְ בְּ'אֶהְבָּה'
הַזֹּאת, בְּחִינַת: "פֹּאֶשֶׁר אֶהְבֵּתִי". וְזֶה בְּחִינַת
'פְּסוּי דָם'.

וְזֶה (בְּרִכּוֹת יב:): "הָעוֹבֵר עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ,
מוֹחֲלִין לוֹ" וְכוּ'. כִּי "עַל כָּל פְּשָׁעִים
תִּכְסֶּה אֶהְבָּה" (מִשְׁלֵי י, יב). כִּי עַל-יְדֵי
ה'בוּשָׁה', נִשְׁפָּךְ דָּמוֹ. וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה מִכֶּסֶה
דָּמוֹ בְּ'אֶהְבָּה', בְּבְחִינַת 'פְּסוּי דָם'. וְעַל-יְדֵי
'פְּסוּי' הַזֹּאת, נִתְכַּסֶּה כָּל פְּשָׁעָיו מִמִּילָא.

וּבְעֵינַי שְׂפִיכוֹת-דָּמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל - יֵשׁ
דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְנִסְתָּרִים הַרְבֵּה -
בֵּין 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' עַל-יְדֵי 'בוּשָׁה', בֵּין שָׂאֵר
'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' מִמֶּשׁ וְכוּ' (עֵינַי בְּפָנִים).

"וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ" (דְּבָרִים יג, יח)

י.

(ח"א יד, ט"א)

עַל-יְדֵי תִפְלָה בְּשִׁלְמוֹת, נִמְשָׁךְ 'שְׁלוֹם
הַכִּלְלִי'. וְעַל-יְדֵי-יִזָּה, כָּל הַבְּרִיּוֹת
מְרַחֲמִין אֶחָד עַל חֵבְרוֹ, וַיֵּשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם,
וּכְאֶשֶׁר יִהְיֶה לְעֵתִיד-לְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
(ישעיה יא, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ".

וְעַל-יְדֵי-יִזָּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵם עַל כָּל־
בְּבְחִינַת (תהלים קמה, ג):
"וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְכַמְּאֹר חֲזוֹ"ל (שְׁבַת
קנא:): "כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין
עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים יג, יח):
"וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ".

יא.

(ח"א ק"ט)

"הַנְּכַנֵּס לְבַקֵּר אֶת הַחֹלֶה בְּשַׁבַּת, אוֹמֵר:
'יְכוּלָה הִיא שְׁתַּרְחֵם'" (שְׁבַת יב).

כִּי כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים - הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
שׂוֹלֵחַ לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יִרְחֵם עַל אַחֵר.
וְעַל-יְדֵי-יִזָּה מְרַחֲמִין עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(שְׁבַת קנא:): "כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין
עָלָיו", וְכַמּוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים יג, יח): "וְנָתַן לְךָ
רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ".

וּמִדַּת ה'רַחֲמָנוּת' תְּלוּי ב'דַּעַת'. מִי שֵׁיֵשׁ
לוֹ 'דַּעַה', יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת. כִּי 'כַּעַס'
שֶׁהִיא ה'הַפָּךְ הַרַחֲמָנוּת', הוּא מַחֲמַת
'כְּפִסְלוֹת', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (קִהְלֵת ז, ט): "כַּעַס
בְּחִיק כְּפִסְלִים יִנּוּחַ".

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת לג. סְנֵהֲדָרִין צב:):
"כָּל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַה, אֲסוּר
לְרַחֵם עָלָיו" - כִּי אִם אֵין בּוֹ 'דַּעַה', אֵין בּוֹ
'רַחֲמָנוּת' - כִּי "כָּל הַמְּרַחֵם מְרַחֲמִין עָלָיו" -
אֲבָל אִם אֵין בּוֹ 'רַחֲמָנוּת', אֲסוּר לְרַחֵם עָלָיו.

נִמְצָא: זֶה הַחֹלֶה שֶׁצָּרִיךְ לְרַחֲמִים,
צָרִיךְ שִׁיחֶיהָ לוֹ 'רַחֲמִים' עַל
אַחֵרִים, וְזֶה תְּלוּי ב'דַּעַת' כַּנִּזְכָּר. וְ'שַׁבַּת' הוּא
בְּחִינַת 'דַּעַת', כִּי כָּל 'יְמוֹת-הַחֹל' כְּתִיב
(בַּמִּדְבָּר יא, ח): "שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ", "בְּשִׁטּוֹתָא"
(זִהְרַר בְּשִׁלּוּחַ סג.) - אֲבָל בְּשַׁבַּת נִמְשָׁךְ הַדַּעַת
לְכָל-אֶחָד.

וְזֶה שֶׁאוֹמְרִין הַמְּבַקְרִים לְהַחֹלֶה: "יְכוּלָה
הִיא שְׁתַּרְחֵם" - הֵינּוּ: שֶׁה'שַׁבַּת'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', "יְכוּלָה שְׁתַּרְחֵם",
לְשׁוֹן 'נוֹכַח', הֵינּוּ: "שְׁתַּרְחֵם אִתָּה", "שִׁיחֶיהָ
לְךָ רַחֲמִים עַל אַחֵרִים", עַל-יְדֵי ה'דַּעַת'
שֵׁיֵשׁ לְךָ מִבְּחִינַת 'שַׁבַּת'. וְכִיּוֹן שִׁיחֶיהָ לְךָ
'רַחֲמִים', בּוֹדֵאי יִרְחֲמוּ עָלֶיךָ מִן-הַשָּׁמַיִם,
כַּנִּזְכָּר.

"בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א)

יב.

(ח"ב ה, טו)

יֵשׁ בְּחִינַת 'בֵּן', שְׂמֵחַפֵּשׁ בְּגִזְיָא דְּמִלְכָּא כְּמוֹ 'בֵּן' (זהר בְּהַר קִיָּא): וְיֵשׁ בְּחִינַת 'עֶבֶד', שְׂאִין לוֹ רַק לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ, וְאֲסוּר לוֹ לְשָׂאֵל שׁוּם טַעַם וְחֻקִּיָּה עַל עֲבוֹדָתוֹ - כִּי הוּא מְחַיֵּב רַק לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, דְּהֵינּוּ עֲבוֹדָתוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ לַעֲשׂוֹת.

אָבֵל יֵשׁ 'בֵּן' שְׂאוּהֵב כְּלִיכָּה אֶת אָבִיו - עַד שְׂמֵחַמַת הָאֵהָבָה, הוּא עוֹשֶׂה 'מַעֲשֵׂה עֶבֶד', מַה שְׂעֶבֶד פְּשׁוּט' צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, וְהוֹלֵךְ וְקוֹפֵץ בְּתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה, וּמְגַלְגֵּל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט לַעֲשׂוֹת נַחֲת־רוּחַ לְאָבִיו, מַה שְׂאֵפְלוּ עֶבֶד פְּשׁוּט לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה.

וְאִזִּי כְּשֶׁאָבִיו רוֹאֶה אֶהְבָּתוֹ הַחֲזָקָה כְּלִיכָּה, עַד שְׂמֵשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ לַעֲבָדוֹת גָּמוּר בְּשִׁבִיל אֶהְבָּתוֹ - אִזִּי הוּא מְגַלְגֵּל לוֹ גַּם מַה שְׂאִין נְמָסֵר אֵפְלוּ לָבוֹ.

כִּי אֵפְלוּ ה'בֵּן' שְׂמֵחַפֵּשׁ בְּגִזְיָא דְּמִלְכָּא - יֵשׁ מְקוֹמוֹת שְׂאֲסוּר לְכַנֵּס לְשֵׁם - הֵינּוּ הַשְּׂגוֹת שְׂאִינוּ מְשִׁיג אֹתָם.

אָבֵל עַל־יְדֵי שְׂמֵסֶלֶק כָּל חֻקָּתוֹ וּמִשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ לַעֲבָדוֹת כְּנִ"ל - עַל־יְדֵי־זֶה אָבִיו מְרַחֵם עָלָיו, וּמְגַלְגֵּל לוֹ מַה שְׂאִינוּ נְמָסֵר אֵפְלוּ לָבוֹ.

הֵינּוּ: שֶׁנִּתְּגַלֶּה לוֹ בְּחִינַת "צָדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ", מַה שְׂגַם מִשֶּׁה בְּחִיָּו לֹא הִשִּׁיג, הֵינּוּ בְּחִינַת: "צָדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" (בְּרַכּוֹת ז).

יג.

(שיחות-הר"ן ז)

טוֹב מְאֹד מִי שְׂיִכּוֹל לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, כְּבֵן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו. כִּי הֲלֹא הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ כְּבָר קִרְאָנוּ 'בָּנִים', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דברים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם".

עַל־כֵּן טוֹב מְאֹד לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ וְצַעֲרוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּבֵן שְׂקוּבֵל לְפָנֵי אָבִיו בְּתַנּוּעוֹת שֶׁל חֵן וְרַחֲמִים (שְׂקוּרִין פִּיעֵשֶׁטְשׁוֹן).

וְאִךְ אִם נִדְמָה לְהָאָדָם, שְׂלֵפֵי מַעֲשָׂיו אִינוּ כְּבֵן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, עִם־כְּלִיזָה הֲלֹא הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ קִרְאָנוּ 'בָּנִים' כְּנִ"ל, כִּי "בֵּין כָּהֵן וּבֵין כָּהֵן קְרוּיִים לָהֶם בָּנִים" (קדושין לו.). וְאִם עֵתָה הוּא מְגַרֵשׁ אוֹתִי חֶסֶד־וְשָׁלוֹם מִבְּחִינַת 'בֵּן' - "הַטוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה" (דברים יד, א יט, יג), עָלֵי לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלִי, לַעֲשׂוֹת עֲצָמִי כְּבֵן.

וְמַה טוֹב כְּשִׂיכּוֹל לְעוֹרֵר לְבוֹ בְּתַחֲנוּנִים, עַד שְׂיִבְכֶה וְיִזְרִיד דְּמָעוֹת כְּבֵן לְפָנֵי אָבִיו.

כְּמוֹ־כֵן לְעֵנִין כָּל הַמִּתְשַׁבּוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם לְבַלְבְּלוֹ, אַחֲר־כֵּן עוֹזְרוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְשׁוֹלַח לוֹ מַחֲשָׁבָה אַחֲרַת שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת.

כְּגוֹן לְעֵנִין הַנִּ"ל: שְׂלֵפְעָמִים יִדְמָה לְהָאָדָם בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ שְׂאִינוּ רְאוּי לְהִיּוֹת כְּבֵן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה - אִךְ־ עַל־פִּי־כֵן עָלָיו לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ כְּנִ"ל, וְאַחֲר־כֵּן יַעֲזְרוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְיִשְׁלַח לוֹ מַחֲשַׁבוֹת שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת.

"עשור תעשור את כל תבואת זרעך" (דברים יד, כב)
- ענין מעשור כספים -

"את כל, לרבות רבית ופרקמטיא, וכל דבר שמתרויח בו" (תוספות תענית ט. בשם הספרי)
 "את כל" - אפילו ממונה" (פסיקתא רבתי פכ"ה)

יד.

(ח"א רכא)

על-ידי שנותנין מעשור, נצול משונאים
 - כי השם-יתברך מכסה אותו בידו ומצילו, כי "האלקים יבקש הנרדף" (קהלת ג, טו), "ואפלו צדיק רודף את הרשע" (ויקרא רבא כז, ה).

וזה בחינת (ישעיה נא, טז): "ובצל ידי כפיתיד" - שהשם-יתברך מכסה עליו בצל ידו ומצילו.

ובשהנרדף צדיק, שהוא סמוך להשם-יתברך - אזי הוא יתברך מצילו בידו, כי הוא סמוך להשם-יתברך.

אבל כשהנרדף רשע' - נמצא שהוא רחוק מהשם-יתברך, ואף-על-פי-כן השם-יתברך מצילו, כי "האלקים יבקש" וכו' - אזי כפיכול מגדיל ידו ומושיטה ומחפה עליו, אף שהוא רחוק מהשם-יתברך.

ועל-ידי מעשור' - נעשה בחינת "יד הגדולה" (שמות יד, לא). כי "יד הגדולה" הוא בחינת הסתפקות, כמו שכתוב (במדבר יא, כב): "הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, אם את כל דגי הים וכו' ומצא להם", ותרגם אונקלוס: "היספק להון", והשיבו השם-יתברך (שם יא, כג): "היד ה' תקצר", נמצא: שבחינת "יד הגדולה" היא יכולה להספיקם.

ועל-ידי מעשור, הוא בבחינת הסתפקות' - כי "אין אדם מת וחצי תאותו בידו" (קהלת רבא ג, יג), כי "יש לו מנה מבקש מאתים" וכו' (שם), וכל מה שיש לו אין מספיק לו.

אבל ב'מעשור' פתיב (מלאכי ג, י): "הביאו את כל המעשור אל בית האוצר, ובחנוני נא בזאת וכו', עד בלי די", ודרשו רז"ל (שבת לב:): "עד שיבלו שפתותיכם מלומר די".

נמצא: שעל-ידי מעשור' - נעשה בחינת הסתפקות, שהוא בחינת "יד הגדולה". ועל-ידי-זה השם-יתברך מושיט ידו ומכסה עליו ונצול משונאים.

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס, יום הששי, הבעטלער הששי בלא ידיים)

ביום הששי היו גם-כן שמחים. והיו מתגעגעים: איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידיים!?

והנה הוא בא ואמר הנני וכו'! אתם סבורים שאני בעל-מום בידי, אין אני בעל-מום כלל על ידי, רק באמת יש לי פח בידי, רק שאין אני משתמש עם הפח שבידי בזה העולם. כי אני צריך את הפח לענין אחר. ויש לי הסכמה על-זה מן המבצר של מים וכו'.

כי פעם-אחת ישבנו יחד איזה אנשים. והיה כל אחד ואחד מתפאר בפח שבידיו וכו'.

אחד היה מתפאר שיש לו פח בזה בידיו: שאצל מי שהוא לוקח ומקבל ממנו, הוא נותן לו וכו', וממילא הוא בעל

ז.

(ספר-המדות, עניני 'מעשר')

[א] מי שנותן 'מעשר' מן מעותיו, בניו נצולים מהחלי הנקרא 'סמקא' (בגים נז).

[ב] על-ידי 'מעשר', נתבטלים 'הרהורי זנות' (הרהורים ח"ב י; צדקה ח"ב יא).

[ג] התורה, והמעשר, והשבת - הם נותנים חיים גשמיים גם-כן (למוד ח"ב ב; צדקה ח"ב ב; שבת ח"ב א).

[ד] ה'מעשר' מסגל ל'עשירות', ודוקא ב'ארץ-ישראל' (מזון לג).

[ה] גדול פח ה'מעשר', שמהפך הקללה לברכה (צדקה ח"ב י).

"זֶה דְּבַר הַשְּׁמֵטָה, שְׁמוּט כָּל בַּעַל מִשֵּׁה יָדוֹ"
(דברים טו, ב) - ענין 'שמטת כספים'

יח.

(ח"א ו, ו)

"דְּשִׁמִּיטָן גְּדַפְיָהוּ" [נוצותיהם היו שמוטות] (בבא-בבא עג). פִּרְשׁ רַשִׁ"י: 'נוצות'. זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו שכתוב (דברים כה, יא): "כִּי יִנְצוּ אֲנָשִׁים". הינו: שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות שםבזין אותן, 'ושומעים הרפתן ואינם משיבים' (שבת פח:).

זֶה לְשׁוֹן "דְּשִׁמִּיטָן", כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דברים טו, ב - בשמטת כספים: "זֶה דְּבַר הַשְּׁמֵטָה) שְׁמוּט כָּל בַּעַל מִשֵּׁה יָדוֹ" - הינו: שְׁלֹא יִתְבַּע עַלְבוּנוֹ.

צְדָקָה'. וְשָׂאֲלַתִּי אוֹתוֹ: "אֵיזָה צְדָקָה אַתָּה נוֹתֵן?" כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיַּיִן צְדָקָה'. הַשִּׁיב: "שֶׁהוּא נוֹתֵן מֵעֵשֶׂר!"

אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם-כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת ה'בַּת-מִלְכָּה' - כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל כָּלֵל לָבוֹא לְמִקּוֹמָהּ. כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לָכֶנֶס כִּי אִם בְּחוּמָה אַחַת, בְּמִקּוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם, וְעַל-כֵּן אֵינָךְ יָכוֹל לָבוֹא לְמִקּוֹמָהּ וְכוּ'. כִּי מִי שֶׁאֵין בְּיָדוֹ כָּל ה'עֲשָׂרָה מִיַּיִן צְדָקוֹת', אֵינּוּ יָכוֹל לָכֶנֶס לְתוֹךְ כָּל ה'עֲשָׂרָה חוּמוֹת', כִּי יִטְבַּע שָׁם בַּמַּיִם.

וְהַמֶּלֶךְ וְחִילוֹ רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ וְנִטְבְּעוּ בַּמַּיִם וְכוּ'. וְאֵנִי יָכוֹל לָכֶנֶס לְתוֹךְ כָּל ה'עֲשָׂרָה חוּמוֹת', וְאֵנִי יָכוֹל לְחַזֵּר וְלִמְשֹׁךְ מִן ה'בַּת-מִלְכָּה', כָּל ה'עֲשָׂרָה מִיַּיִן הַצִּיִּם' וְכוּ', וְאֵנִי יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ עַל-יַדֵּי כָּל ה'עֲשָׂרָה מִיַּיִן נְגִינָה', וְעַל כֵּן אֵנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ. נִמְצָא: שֶׁיֵּשׁ לִי כַּח בְּזָה בְּיָדִי. וְעַתָּה אֵנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמִתְנָה. וְנַעֲשֵׂה שָׁם שְׁמִיחָה גְּדוּלָּה וְחִדּוּה רַבָּה מְאֹד.

טז.

(חיי-מוהר"ן תצא)

כְּשֶׁבֵּא מְלַעַמְבֶּעֶרְג, צָוָה עָלֵינוּ: "שְׁלֹא לְהִתְעַנּוֹת כָּלֵל" (התעניתים שצוה מקדם). וְצָוָה עָלַי: "לְהִיּוֹת נִזְהָר בְּאֵלוֹ הַחֻדָּשִׁים (של התעניתים), לְקַיֵּם מְצוֹת מֵעֵשֶׂר, וְלִהְיוֹת עֹלָם וְלִהְיוֹת עֹלָם עֹלָם בְּמִצְוָה זוֹ בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר."

גַּם אַחַר שֶׁפִּטַר אוֹתִי מִהִתְעַנּוּתִים, דִּבְרַתִּי עִמּוֹ מַעֲנִין מְצוּה הַנ"ל, וְאָמַר לִי: "שֶׁאֵנִי צָרוּךְ גַּם עַתָּה לְזָהָר בְּזָה בְּכָל עֵז, וְאֶפְלוּ בְּכָל הַשָּׁנָה בְּלֹה, רַק בְּאֵלוֹ הַחֻדָּשִׁים הַנ"ל יוֹתֵר וְיוֹתֵר."

"פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ" (דְּבָרִים טו, ח"א)

- עֲנִינֵי מִצְוֹת 'צְדָקָה' -

י.ט.

(ח"ב ד, א-ב)

הַתְּחִלָּת הַצְּדָקָה, היא קִשָּׁה וּכְבֻדָּה מְאֹד. כי כל הַעֲבוּדוֹת וְכָל הַתְּשׁוּבוֹת, כָּל מַה שְּׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא בְּעִבוּדֵי-הַשֵּׁם, כַּמָּה קָלִין שֶׁל אֹזִי וְאַבּוּי, וְכַמָּה גְּנִיחוֹת, וְכַמָּה כְּפִילוֹת, וְכַמָּה הִטְיֹוֹת, הֵינּוּ תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת שְׂעוֹשִׁין יְרֵאֵי-הַשֵּׁם בְּעִבוּדָתָם, צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת קֶדֶם שְׂעוֹשִׁין אֵיזָה עֲבָדָא.

וְעַקֵּר ב'הַתְּחִלָּה', שְׂאֵז קִשָּׁה מְאֹד - כי "כָּל הַתְּחִלוֹת קִשׁוֹת" (מְכִילְתָּא יְתֵרוֹ). וְגַם לְאַחַר הַהַתְּחִלָּה, אֵינּוּ בָּא בְּנִקּוּל עֲבוּדֵי-הַשֵּׁם, וְצְרִיכִין כַּמָּה יְגִיעוֹת וְכַמָּה תְּנוּעוֹת קֶדֶם שְׂזוּכִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא שְׂיִהְיֶה לָּהּ הַדּוּר. אֲךָ ה'הַתְּחִלָּה' קִשָּׁה מְאֹד וְכוּ'. בְּחִינַת הַיּוֹלָדֵת קֶדֶם הַהוֹלָדָה וְכוּ'.

ו'צְדָקָה' היא תָּמִיד הַתְּחִלָּה, בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים טו, ח"א): "פֶּתַח תִּפְתַּח" - שְׂאֵפְלוּ כְּשֵׁישׁ 'פֶּתַח' ו'הַתְּחִלָּה' - ה'צְדָקָה' פּוֹתַחַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר.

כי כָּל דָּבָר מֵעֲבוּדֵי-הַשֵּׁם, כְּשֵׂרוּצִין לְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ וְאוֹתוֹ הַעֲבוּדָה, צְרִיכִין לְפִתּוֹחַ שֵׁם פֶּתַח, שְׂבִהַתְּחִלָּה צְרִיכִין לְשַׁבֵּר וּלְפִתּוֹחַ פֶּתַח מְחֻדָּשׁ. וּסְגֻלַּת כַּח הַצְּדָקָה - לְהִרְחִיב וּלְפִתּוֹחַ הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

שְׂכַשְׂעוֹשִׁין אֵיזָהוּ פֶּתַח בְּאֵיזָה עֲבוּדָה וְנוֹתְנִין צְדָקָה, אֲזִי הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כי 'צְדָקָה' היא ה'הַתְּחִלָּה' שֶׁל כָּל הַתְּחִלּוֹת, כי היא פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת כָּל הַפֶּתַחִים.

וְגַם בְּצְדָקָה עֲצֻמָּה כְּשִׂמְתְּחִלִּין לְתַן צְדָקָה, יֵשׁ הַתְּחִלָּה - כי צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הָאֲכֻזְרִיּוֹת לְהַפְכוֹ לְרַחֲמָנוּת, וְזֵהוּ עַקֵּר עֲבוּדַת הַצְּדָקָה.

כי מי שֶׁהוּא רַחֲמָן בְּטַבְּעוֹ וְנוֹתֵן צְדָקָה מִחֲמַת רַחֲמָנוּת שְׂבִטְבְּעוֹ, אֵין זֶה עֲבוּדָה, כי יֵשׁ גַּם כַּמָּה חִיּוֹת שֶׁהֵם רַחֲמָנִים בְּטַבְּעֵם, רַק עַקֵּר הַעֲבוּדָה לְשַׁבֵּר הָאֲכֻזְרִיּוֹת לְהַפְכוֹ לְרַחֲמָנוּת.

וְזֵה בְּחִינַת (מְלָכִים-א יז, ד): "וְאֵת הָעֲרֵבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלָךְ" - כי ה'עֲזֹרֵב' הוּא בְּטַבְּעוֹ 'אֲכֻזְרִי', וְנִתְּהַפֵּךְ ל'רַחֲמָנוּת' לְכַלְכֵּל אֶת 'אֲלֵיָהוּ'. כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִין ב'צְדָקָה' כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן 'הַתְּחִלָּת הַצְּדָקָה' קִשָּׁה וּכְבֻדָּה מְאֹד, כי היא בְּחִינַת 'הַתְּחִלָּה' שֶׁל כָּל הַתְּחִלּוֹת כַּנ"ל.

נ.

(ח"ב ד, יב)

'צְדָקָה' היא רְפוּאָה, בְּבַחֲיִנַת (מְלָאכִי ג, כ): "צְדָקָה מְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ". כי 'צְדָקָה' היא בְּחִינַת 'פְּתִיחַת פִּי הַמִּפְכָּה', בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים טו, ח"א): "פֶּתַח תִּפְתַּח".

"נִתְּוֵן תִּתֵּן לוֹ וְכוּ', כי בְּגִלְגַּל הַדָּבָר

הַזֶּה יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים טו, י)

נ.א.

(ח"א לא, א-בסוף)

'צְדָקָה' היא בְּחִינַת ה'גִּלְגָּלִים', כַּמְאֹמֵר חַז"ל (שִׁבְת קנא: על דְּבָרִים טו, י): "כי בְּגִלְגַּל הַדָּבָר הַזֶּה", "גִּלְגָּל הוּא הַחֲזוּר בְּעוֹלָם".

ובשביל-זה: "הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים מתברך באחת-עשרה ברכות" (בבא-בבא ט:). פנגד 'שבעה פוכבי לכת' ו'שנים-עשר מזלות' - פי ה'צדקה' מנהגת כל 'גלגלי הרקיע' וכו'.

וכמו שה'גלגל' יש לו שתי תנועות, אחת תנועה הטבעית ממערב למזרח, ואחת תנועה ההכרחית ממזרח למערב, מה שהגלגל היומי חוזר ומתגלגל ממזרח למערב, ומכריח עמו כל הגלגלים - פן לענין 'צדקה' אמרו רז"ל (ניקרא-רבה לז, ח; רות-רבה ה, ט): "יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, העני עושה עם הבעל-הבית" - שזה בחינות שני תנועות, ממערב למזרח, וממזרח למערב, דהינו: מהעני לבעל-הבית, ומבעל-הבית להעני.

פי כל השפע והברכות באים על-ידי הגלגלים, פי על-ידם מנהיג הקדוש-ברוך-הוא העולם פידוע וכו'.

ומה שחסר מהברכות, הלא היה צריך להיות שבעה ברכות ושתיים-עשרה ברכות. ולפי הגמרא, מהנותן והמפייס אין כאן רק שבע-עשרה ברכות!?

אך בזה הזרז לנו רז"ל: שהצדקה חסרה ואין לה שלמות, ועדין חסר אחת, הן בנותן והן במפייס. הינו: שחסר ה'אמונה', שבלעדיה הצדקה חסרה עדין, ועל-ידי ה'אמונה' נשלם ומאירה בחינות הצדקה.

וזוה שכתוב (בראשית טו, ו): "והאמן בה" ויחשבה לו צדקה" - שעל-ידי האמונה נחשבת הצדקה, פי בלתי האמונה היא חסרה.

וזוה שאמרו רז"ל (תענית ח): "שמש בשבת צדקה לעניים", פי 'שבת' היא בחינות 'אמונה', פי 'שבת' הוא מעיד על יחודו ועל חדוש העולם. ועל-ידי 'אמונה', בחינות 'שבת', מאירה הצדקה. ועל-ידיהם נתמלאו הברכות שהיו חסרים.

פי 'אמונה' הוא מקור הברכות, כמו שכתוב (משלי כח, ט): "איש אמונות רב ברכות". וכן 'שבת' נאמר בו (לכה דודי): "פי היא מקור הברכה".

וזוה: "שמש בשבת צדקה" - 'שמש' לשון 'אור'. הינו: שב'שבת' שהוא בחינות 'אמונה', מאירה הצדקה כשמש - שעקר שלמות הגלגלים, שלמות הצדקה, אינו אלא בשבת.

ולפעמים כשאדם יש לו עפוב וצער בדרך, הוא מחמת שפנגד המקום הזה יש שם עפוב בהפוכב, שאינו מאיר בשלמות. פי לכל דרך ושביל, יש פנגדו בגלגלים דרך ושביל וכו'.

ועל-כן התקנה לזה: לתן צדקה קדם שיצא לדרך, כמה שכתוב (תהלים פח, יד): "צדק לפניו יהלך וישם לדרך" וכו' - פי על-ידי הצדקה יאיר הפוכב, פי על-ידי צדקה מאירין הגלגלים, ויבטל עפובו שיש לו בהדרך, שנמשך מהעפוב שיש בהגלגלים והפוכבים.

כב.

(ח"א רכה)

עקר ה'צדקה' הוא על-ידי ה'בטחון', בבחינת (תהלים לז, ג): "בטח בה' ועשה טוב" - שבוטח בהשם שלא יפסיד ולא יחסר על-ידי הצדקה כלל, פי השם-יתברך יברכו "בגלל הדבר הזה" (דברים טו, י).

כִּי־אִם אִין לֹא בְּטָחוֹן, אִינוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת צְדָקָה כְּרֹאוֹי, כִּי מִתְיָרָא שְׂיַחְסֹר לֹא מָה שְׁנוֹתָן לְצְדָקָה.

מְשַׁמְחֵי לֵב". וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם ד, ח): "נָתַתְּ שְׂמֵחָה בְּלִבִּי". וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה הֵם הַשְּׁלֹש־רִגְלִים, בְּחִינּוֹת (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ", רָאשֵׁי־תִבּוֹת 'אִמּוֹ"י, שֶׁהִיא "אִם לְבִינָה" (מִשְׁלֵי ב, ג - אִם לְבִינָה), וְ"בִינָא לְבָא" (פֶּתַח אֲלִיָּהוּ).

"שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי"
(דְּבָרִים טז, ג)

וְהַשְּׂמֵחָה' שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל הַלֵּב, שֶׁהֵם הַשְּׁלֹש־רִגְלִים. וְעַל־כֵּן הֵם יָמֵי שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחֶתָּ בַּחֲגֹד". וְאִז מֵאִיר הַפָּנִים עַל־יַדֵּי הַשְּׂמֵחָה, בְּבַחֲינּוֹת: "לֵב שִׂמַּח יִיטֵב פָּנִים".

נג.

(ח"א נו, ז-ח)

מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', בְּחִינַת 'רְפוּאָה'.

וְזֶה שֶׁנִּקְרָא מִצָּה: "לַחֵם עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג), כִּי "אִין עֲנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת" (נְדָרִים מא.). וְזֶה בְּחִינַת 'חוֹלָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוּאֵל־ב יג, ד): "מִדּוּעַ אָתָּה כָּכָה דַל בֶּן הַמֶּלֶךְ", וְ'מִצָּה' הִיא 'אֲסוּתָא' (זֶהר תְּצַנְנָה קפג:).

וְזֶה: "לַחֵם עֲנִי" - שֶׁהוּא 'רְפוּאָה' לְהָעֲנִי.

[וְזֶהוּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב - כִּי אִז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְּׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד, לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ הַשְּׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמִּצְוֹת, שֶׁהוּא 'שְׂמֵחַת יוֹם־טוֹב' - בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה. מְכַלֵּי שֶׁכֵּן וְכַל־שֶׁכֵּן בְּיוֹם־טוֹב קָדַשׁ בְּעַצְמוֹ, שְׂאֵז חִיבִים לְשַׂמַּח מְאֹד כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְשִׂמְחֶתָּ בַּחֲגֹד". כִּי אִז מִתְקַבֵּץ יַחַד הַשְּׂמֵחָה שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁר אִין שְׁעוֹר וְעַרְךְ לְשְׂמֵחָה הַזֹּאת, כְּאֲשֶׁר יִבִּין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ (לְקוּטֵי עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי־הַשֶּׁם שְׁלֹש־רִגְלִים ב).]

"וְשִׂמְחֶתָּ בַּחֲגֹד וְכו'. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פָּנֵי ה' אֶלְקִיךְ" (דְּבָרִים טז, יד-טז)

בְּשִׁבְלִי־זָה נְצַטְוִינוּ (שָׁם שָׁם, טז): "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פָּנֵי ה' אֶלְקִיךְ" - בְּשִׁבְלִי לְקַבֵּל 'אוֹר־הַפָּנִים'.

נד.

(ח"א ל, ה)

עַקֵּר הַחִיּוֹת הוּא מ'אוֹר־הַפָּנִים', בְּחִינּוֹת (מִשְׁלֵי טז, טו): "בְּאוֹר פָּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים". וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת', בְּחִינּוֹת 'חֲכֻמָּה תִתְּאָה', אֶל 'אוֹר־הַפָּנִים' הַמֵּאִיר בְּשְׁלֹש־רִגְלִים'.

וְזֶה בְּחִינַת (סֵפֶה כז): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רֵבּוֹ בְּרִגְלֵי" - כְּדֵי לְקַבֵּל 'אוֹר־הַפָּנִים', וְלַהֲחִיּוֹת ה'מַלְכוּת'.

וְזֶה (תְּהִלִּים פה, יד): "צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה", "צְדָק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא" (פֶּתַח אֲלִיָּהוּ), כְּשִׁמּוּלִיכִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר־הַפָּנִים. הָעַקֵּר עַל יַדֵּי בְּחִינּוֹת: "וַיִּשֶׁם לְדָרְךְ פְּעָמָיו" - הֵינּוּ: "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה" וְכו' - שְׁעַל־יַדֵּיהֶם מְקַבְּלִין מ'אוֹר־הַפָּנִים' בְּנִל.

כִּי עַקֵּר 'אוֹר־הַפָּנִים' הוּא 'שְׂמֵחָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם טו, יג): "לֵב שִׂמַּח יִיטֵב פָּנִים". וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה הוּא מִן הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים

כה.

(ח"א קלה)

עקר פח קדשת יום-טוב, תלוי
ב'צדיקים', כמו שכתוב (ויקרא כג, ד):
"אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם
במועדים", "אל תקרי אתם אלא אתם" (ראש-
השנה כד.).

ועל-כן בשמקבל ומכבד את הימים-
טובים, ומקבל אור הגדול של
יום-טוב, שהוא בחינת 'צדיק' - נתבטל
ה'גדלות' שלו - כי ה'קטנות' בטל לגבי
'גדלות'.

ועל-כן (ספח כז): "חייב אדם להקביל פני
רבו ברגל" - פי עקר פח יום-טוב
תלוי בצדיקים.

ובזה מישוב שפיר מה שהקשו בגמרא (ספח
כז): "על רבי אלעזר שאמר: משבח
אני את העצלנים ברגל, שנאמר (דברים טז, יד):
'ושמחת בחגך', והאמר רבי יוחנן חייב אדם
להקביל פני רבו ברגל, שנאמר (מלכים ב, ה,
כג): 'מדוע את הלכת' וכו', עין שם היטב.

פי אף שהוא ברחוק מאה פרסה מרבו
ביום-טוב, ולא אזל ואתי ביומה, על-
פליצה הוא מחייב להקביל פני רבו ברגל -
הינו: 'שיפיר פני רבו ברגל'!

הינו: שיכבד את היום-טוב, ויקבל אור
הגדול של יום-טוב, בחינת 'פני רבו'
וכו' - פי עקר 'קדשת יום-טוב' תלוי
ב'צדיקים'. וכשמקבל את היום-טוב, הוא
מקבל 'פני רבו' ממש.

כו.

(ח"ב ד, ו-ז-ט"י)

התגלות-הרצון' הוא על-ידי 'ימים-
טובים', כי כל אחד

מה'ימים-טובים' מכריז וקורא ומגלה את
הרצון, שהכל מתנהג רק על-פי רצונו בלבד,
בבחינת (ויקרא כג): "מקרא קדש", שהיום-
טוב קדש קורא ומכריז את הרצון.

פי בכל יום-טוב עשה השם-יתברך עמנו
אותות נוראות הפך הטבע, שעל-ידי-זה
נתגלה שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע
כלל.

וכל-אחד לפי מה שמרגיש ושומע את
קול הקריאה של יום-טוב
שמכריז וקורא את הרצון, כמו-כן יש לו
'שמחת יום-טוב'.

פי כשנתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך -
אזי יודעים: שכל השעבודים והגלות,
וכל ההכפדות של העפוי"ם שהם מכבידים
עלינו, על כלם ינקם בהם הוא יתברך
ויגאלנו מידם. אבל כשסוברים שהכל על-פי
חיוב הטבע, אין שיה' נקמה בהם, מאחר
שהכל מתנהג רק על פי סדר הטבע.

וז'ה בחינת (תהלים נח, יא): "ישמח צדיק כי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע".
"פעמיו" דיקא. הינו: על-ידי "שלוש
'פעמים' בשנה" (דברים טז, טז), על-ידי-זה:
"ישמח צדיק כי חזה נקם" וכו'.

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה
הנ"ל של יום-טוב, פי יש חיות-רעות
דורסים וטורפים, 'חכמי-הטבע', שמראין
בחכמתם המטעית שהכל על-פי הטבע, וכאלו
אין שום רצון חסוֹשֶׁלֹום, ואפלו האותות
נוראות משימים הכל בתוך דרך-הטבע.

וכשהם מתגברים - אזי קול שאגתם
עולה ומתגבר על קול הקריאה
של יום-טוב, שקורא את הרצון, ואזי נשבת
שמחת יום-טוב חסוֹשֶׁלֹום וכו'.

וְהִכְנַעְתֶּם שֶׁל אֵלוֹ ה' הַחַיִּים הַדְּרוֹת' תִּכְמְיֶי-
הַטְּבַע' - הוּא עַל-יְדֵי הַחֶסֶם
גָּדוֹל שֶׁבִקְדָּשָׁה, שֶׁיִּכּוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת
בְּשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן, בְּחֵינַת 'מִצַּח הַרְצוֹן'.

אֲךְ כִּנְגַד זֶה יֵשׁ בְּחֵינַת 'מִצַּח הַנְּחָשׁ', שֶׁרֶשׁ
חֲכָמַת-הַטְּבַע, וַיִּנְיֶקְתוּ מִזְקֵנֵי-הַדּוֹר'
שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת. וְ'צִדְקָה' מוֹעִיל לָזֶה.

וְעַל-כֵּן בְּשֶׁרֶצְחָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
בַּעֲשׂוֹ, אָמַר (בְּרֵאשִׁית ל"ג, י):
"וְלִקְחֶתָּ מִנְּחֹתַי מִיָּדַי, כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ
כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹקִים וַתִּרְצַנֵּי". כִּי גַם מִזֶּה
שְׁנוֹתֵינוּ לְעִבּוֹר, הוּא גַם-כֵּן בְּחֵינַת 'צִדְקָה'
(בְּבֵרֵאשִׁית ט.)

וְעַל-יְדֵי 'צִדְקָה' נַעֲשֶׂה רְצוֹן. וְזֶהוּ:
"וְלִקְחֶתָּ מִנְּחֹתַי מִיָּדַי", הֵינּוּ
'צִדְקָה', בְּחֵינַת (מְלָאכֵי ג', ג): "מַגִּישֵׁי מִנְּחָה
בְּצִדְקָה".

"כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאת פְּנֵי
אֱלֹקִים" - הֵינּוּ: כְּמוֹ 'רֹאוֹת פְּנֵי
אֱלֹקִים', שֶׁהוּא בְּחֵינַת (דְּבָרִים טז, טז): "שְׁלוֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֶת פְּנֵי ה'",
דֵּהֵינּוּ 'יָמִים-טוֹבִים', שֶׁעַל-יָדָם נִתְגַּלָּה
הַרְצוֹן - וְעָקֵר הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן עַל-יְדֵי
'יָמִים-טוֹבִים', הוּא עַל-יְדֵי הַצִּדְקָה' - כְּמוֹ-
כִּן יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ רְצוֹן עַל-יְדֵי הַצִּדְקָה'.

וְזֶהוּ: "וַתִּרְצַנֵּי" - כִּי מֵאַחַר שֶׁהַמִּנְּחָה'
וְהַצִּדְקָה' שֶׁנָּתַן לַעֲשׂוֹ הִיא בְּחֵינַת
'צִדְקָה' מִמָּשׁ. נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה
הַרְצוֹן הָעֲלִיוֹן, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי 'צִדְקָה' - וּמִשָּׁם
מִשְׁתַּלְּשֵׁל הַרְצוֹן לְמִטָּה, וְנַעֲשֶׂה רְצוֹן גַּם בַּעֲשׂוֹ.

כז.

(ח"ב ד, יב)

'שְׁלֵשׁ-רְגָלִים' הוּא בְּחֵינַת 'רְפוּאָה'. כִּי
עַל-יְדֵי רְגָל' וְיָמִים-טוֹב'

שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן', נַעֲשֶׂה בְּחֵינַת הַדְּחַת
וְכַבּוּס הַדְּמִים, שֶׁיִּכּוֹלוּ הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם
כְּפֶסֶד.

וְזֶה בְּחֵינַת רְגָל', בְּחֵינַת (מְלָכִים א, ט): "עֵין
רוֹגֵל", "עֵין כּוֹבֵס", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י
שָׁם. וְאִזִּי יִכּוֹלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כְּפֶסֶד,
וְנִתְרַפָּא בְּשְׁלֵמוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרָא הַרְגָל: "חַג" (שְׁמוֹת יב,
יד), לְשׁוֹן 'סְבוּב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(ישַׁעְיָה מ, כב): "הֵישֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל
סְבוּב הָאָרֶץ - כִּי עַל-יְדֵי הַדְּחַת וְכַבּוּס
הַדְּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְסַבְּבִים כְּפֶסֶד.

כח.

(ח"ב ו)

עַל-יְדֵי 'זַעַה טוֹבָה' (כְּגוֹן: עַל-יְדֵי דָבָר
שֶׁבִקְדָּשָׁה), נַעֲשֶׂה שְׂמֻחָה, בְּחֵינַת
(דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחֶתָּ בַחֲגֹךָ", בְּחֵינַת שְׂמֻחָה
שֶׁל יוֹם-טוֹב. וְלֹא דוֹקָא 'יוֹם-טוֹב' מִמָּשׁ,
אֲלָא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'טוֹב', נִקְרָא 'יוֹם-
טוֹב'.

כִּי הַשְׂמֻחָה' עַל-יְדֵי הַדְּמִים'. כִּי
הַעֲצָבוֹת' מִן הַטְּחוּל', וְטְחוּל' הִיא
עִבְרֵי-הַדְּמִים'. וְכִשְׂמֻחָתָם עִבְרֵי-
הַדְּמִים' שֶׁל הַטְּחוּל', בְּאִין 'חֲלָשׁוֹת' חֶסֶד
וְשְׁלוֹם. וְהַרְפוּאָה הִיא 'זַעַה' - כִּי עַל-יְדֵי
הַזַּעַה, יוֹצֵא הָאָרֶס שֶׁיֵּשׁ בְּהַדְּמִים-
הָעֲכוּרִים, וְנִשְׁאָרִין הַדְּמִים' זָפִים, וְזוֹכָה
לְשְׂמֻחָה'.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'זַעַה', רֵאשִׁי-תְּבוּת: "זֵה
הַיּוֹם עָשָׂה יְי" (תְּהִלִּים קיח, כד) - הֵינּוּ
בְּחֵינַת 'שְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב', שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-
יְדֵי 'זַעַה טוֹבָה'.

אבל עם דרך ההתחזקות של "עוד מעט"

[אביסעלע איז אויף גוט - מעט זא גאט טוב]

שהודיעו רבנו ז"ל בהתורה [לענין למוד התורה,
עין-שם], אז מיד עלה בדעתו: "איך אפשר שלא
יזכה לשמחה מעט, ואולי עוד מעט, ועוד
מעט" - עד שיצא מהמרה-שחורה לגמרי.
(ועין ב'שיחות-הר"ן קנה, בענין השמחה בשבת-קדש).

"ולא יראה את פני ה' ריקם" (דברים טז, טז)

לב.

(ח"א לא, ט)

בזה שכל-אחד מביא עולת ראיה,
מיגיעתו שמתיעץ כל השנה - על-
ידי-זה נתתקן ונתעלה כל לחמו ופרנסתו,
בבחינת 'לחם הפנים'.

וזהו (דברים טז, טז): "ולא יראה את פני ה'
ריקם" בדגלים - שאז נתגליון "פני
ה'", בבחינת 'פנים'.

נט.

(ח"ב פא)

כשאדם משמח עצמו בשמחה של
מצוה, והשמחה גדולה כל-כה,
עד שנוגעת עד רגליו, הינו: שמרקד מחמת
שמחה - נתעלים כל הדברים הנקראים 'רגל'.

ל.

(ספר-המדות, בנים י)

על-ידי שמחת יום-טוב, תלך אשתו
'בנים זכרים'.

לא.

(ימיהת-לאות, בסוף)

ספר מוהרנ"ת ז"ל: שקדם איזה רגל
ואיזה יום-טוב, שהעקר הוא
השמחה, כמפרש בתורה (דברים טז, יד):
"ושמחת בחגך" וכו', ובפרט על-פי ענין
רבנו ז"ל. ובכן נפל למרה-שחורה, מי יודע
אם יוכל לקיים זאת, ובפרט בעת המחלקת.

חדש אלול

על שהגשים את רוממות אלקותו יתברך.
אשרי הזוכה לתשובה כזאת.

מי שרוצה לשוב להשם יתברך - צריך להיות בקי בהלכה מאד, שלא יפיל ולא ירחק אותו שום דבר בעולם, בין בעליה ובין בירידה. ובכל מה שיעבר עליו, יחזק את עצמו (שקורין: דעהאלטן זיד), ויקים (תהלים קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", שגם בשאול-תחתיות יכולין לקרב את עצמו להשם יתברך, כי גם שם הוא יתברך נמצא, בבחינת: "ואציעה שאול הנד".

וצריך להיות לו שתי בקיאות - הינו בקי ברצוא, בקי בשוב, בחינת: "זכאה מאן דעיל ונפיק" (זהר ויקהל ריג: האזינו רצב). הינו: בין שיזכה לאיזה עליה לאיזה מדרגה גדולה או קטנה, אף-על-פי-כן אל יעמד שם, ולא יסתפק עצמו בזה.

וצריך שיהיה בקי בזה מאד: לידע ולהאמין שהוא צריך לילך יותר ויותר וכו', שזהו בחינת בקי ברצוא וכו'.

וכן להפך: שאפלו אם יפל חסיושלום למקום שיפול, אפלו בשאול-תחתית חסיושלום, גם שם אל יתיאש עצמו לעולם בשום אפן חסיושלום, יהיה איך שיהיה, רק יחפש ויבקש את השם יתברך, ויחזק עצמו בכל מקום שהוא, בכל מה שיוכל, כי גם בשאול-תחתית נמצא השם יתברך, וגם משם יכולין לדבק את עצמו אליו יתברך. וזה בחינת בקי בשוב.

א.

(ח"א, א-ב-ג-ד)

עקר ה'תשובה' הוא: כשישמע בזיונו, ידם וישתק, ויסבול 'בזיונות ושיכחות-דמים', ולמעט בכבוד עצמו, ולהרבות בכבוד המקום יתברך, על-ידי שפגיש שפלותו וקטנותו ופגמיו המרבים, ומבין שבדאי ראוי לו לסבול הבזיונות הפאים עליו.

ובזה הוא ממעט הדים שבחלל השמאלי שבלב, וזוכח יצרו הרע, ועל-ידי-זה זוכה לכבוד אלקי.

קדם התשובה, עדין אין לו הויה, פאלו עדין לא נתהוה בעולם, כי "טוב לו שלא נברא משנברא" (ערובין יג:). וכשבא לטהר עצמו ולעשות תשובה, אז מכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם. על-כן 'תשובה' היא בחינת 'אהיה', הינו: "אנא זמין למהוי" (זהר ויקרא יג: אתרי סה:).

ואפלו אם יודע האדם בעצמו שעשה 'תשובה-שלמה' - אף-על-פי-כן צריך לעשות 'תשובה' על 'תשובה' הראשונה. כי מתחלה כשעשה 'תשובה', עשה לפי השגתו, ואחר-כך בודאי כשעושה 'תשובה', בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם יתברך.

נמצא: לפי השגתו שפשיג עכשו - בודאי השגתו הראשונה היא בבחינת 'גשמיות'. נמצא: שצריך לעשות 'תשובה',

כי אי־אפשר לזכות לתשובה, כי אם כשבקי בשתי בקיאות אלו.

וזה: "אני לדודי ודודי לי" (שיר־השירים ו, א). "אני לדודי" - זה בחינת עיל'. "ודודי לי" - זה בחינת ונפיק'.

וכשיש לו שתי בקיאות אלו - אזי הוא הולך בדרך התשובה, ואז ימין השם פשוטה לקבל תשובתו, וזוכה ל'כבוד־השם', ונעשה על־ידי־זה "אדם לשבת על הפסא", אשרי לו.

וזה סוד פונות אלול'.

וכל הפונות של אלול מרמזים ונעלמים בתורה הזו, בדרך נפלא ונורא מאד (עין בפנים).

[חיי־מוהר"ן ב: בשעת אמירת התורה, לא דבר כלל מענין פונת אלול, רק אחר כך כשגמר אמירת התורה הזאת וכו' ענה ואמר לאנשים תשובים זקנים שישבו אצלו אז, שהיו מתפללים מתוך סדור האריז"ל: "תאמרו לי, איך מרמז בהתורה הנ"ל כל הפונות של אלול"!?]

והחרישו ולא ענו - כי באמת אי־אפשר בשום אופן להבין מעצמן סוד הפונות של אלול' איך מרמזים בהתורה הנ"ל. וצנה להביא לפניו סדור האריז"ל, ופתח אותו והראה לפניהם הפונות של אלול'. ואחר־כך פתח פיו הקדוש והנורא והתחיל לגלות פלאות: "איך כל הפונות של אלול מרמזים שם בדרך נפלא ונורא מאד"! כמבאר מזה בספר וכו'.

ב.

(ח"א כא, בסוף)

שלמות הדעת הוא: כשינעשה מ'מקיפים' - פנימיים'. ואז נצול מפל צרות.

למשל: כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יפירו אותו, כמו שכתוב (איוב יד, כ): "משנה פניו ותשלחהו",

כי על־ידי שמשנין הפנים על־ידי לבושין אחרים, נפטר ממונו.

וכן בעקר האדם, הינו בה'שכל' - יש בחינות לבושין, הינו ה'שכל' המקיף'. וצריך לעשות מה'מקיף' - פנימי', ולעשות לו 'מקיפין אחרים', הינו בחינת 'מלבושים אחרים'.

ועל־ידי־זה נצול מפל אורב ומסטין - כי 'מלבו"ש' בגימטריא 'חשמ"ל', ומה'חשמ"ל' בורחים כל המשחיתים.

וזה (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון" - על־ידי ה'לבוש', שהוא בחינת ה'חשמ"ל', שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה - על־ידי־ זה: "ותשחק ליום אחרון" - שאינו ירא ממונו כלל.

ועקר הזמן לזה - הוא 'חדש אלול'. וזה: "לבושה ותשחק ליום אחרון", ראשי־תבות אלו"ל'.

[לקוטי־עצות, מועדי ה' אלול ב: "חדש אלול הוא הזמן המסגל לזכות לדעת" - דהינו: שיזכה לידע ולהבין מה שלא היה יודע מתחלה. ועל־ידי־זה עושין לבושין חדשים לנשמתו, ונצול מפל הצרות".]

שיח־שופי־קדש ח"ה תנד: אנשי־שלו־מנו אמרו על תורה הנ"ל: שעל־פן אם יזכה האדם להתעורר בחדש זה פראוי וכנכוון, אכן יתלבש ב'לבוש חדש', ולא יפירוהו המקטרגים ביום־הדין' במעשיו הרעים. פי סגלת החדש זה: לקבל ולהחליף מלבושים ובגדים חדשים, אם יטיב מעשיו פראוי בחדש זה].

ג.

(ח"א קמא)

'חדש אלול', מסגל למול את ערלת לבבו - עד שישיש אל לבו וירגיש היטב פאב חטאיו באמת, עד

שִׁירָגִישׁוֹ גַם כָּל הַלְבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת
שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ לְכָל מְקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ וְכוּ',
וַיְהִי נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם וַיִּשׁוּבוּ
בְּתִשׁוּבָה כָּלָם.

כִּי אָלוּל רָאשֵׁי־תְבוֹת: "וּמַל ה' אֶת
לְבַבְךָ וְאֶת לְבַב זְרַעְךָ" (דְּבָרִים ל, ו) -
הֵינּוּ: שְׂיִמּוּל הַשֵּׁם אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לְבַב סִתָּם,
הַתְּלוּי בּוֹ, לְהִיכֵן שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּנ"ל.

ד.

(ח"ב עג)

בְּיָמֵי תִשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ: בְּאֵלוּל וְעִשְׂרֵת־
יָמֵי־תִשׁוּבָה, כָּל יִשְׂרָאֵל
עוֹסְקִין אִז בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים. כִּי אִמִּירַת
תְּהִלִּים מְסַגֵּל ל'תִּשׁוּבָה' - שֶׁאִפְלוּ מִי שֶׁאִין
לוֹ שׁוּם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, יִזְכֶּה עַל־יָדֵי
אִמִּירַת תְּהִלִּים לְהַתְּעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה, וְגַם
לְהַגִּיעַ אֶל הַשַּׁעַר הַשְּׂיָד לְנִשְׁמָתוֹ, וְלִפְתַּח
הַשַּׁעַר - עַד שֶׁיִּזְכֶּה ל'תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה'.
אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ בּוֹ.

ה.

(ח"ב פב)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם בְּעִצְמוֹ, שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ 'שְׁלֵא-
כְּסִדְר' - יִדַּע: "שִׁישׁ לוֹ
'גְּדֻלוֹת'!" וַיַּעֲשֶׂה תִשׁוּבָה! וַיִּשְׁפִּיל עִצְמוֹ!
וַיְהִי בְּבַחֲיַנַּת מ"ה! - וְאִז יִחְזֹר לִילְךָ לוֹ
כְּסִדְר.

וְעַקֵּר ה'תִּשׁוּבָה, הִיא ב'חֹדֶשׁ אֵלוּל' - כִּי
הֵם 'יָמֵי רְצוּן' - שֶׁעֲלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל
לוֹחֹת אַחֲרוֹנוֹת וּפְתַח דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה לִילְךָ
בָּהּ. וְעַקֵּר דְּרָךְ הַתִּשׁוּבָה שֶׁעֲשֶׂה מִשָּׁה: הוּא
לִידַע: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, וְלִמְצֹא
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, בְּכָל הִירִידוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְכָל הַעֲלִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

כִּי לְפַעְמִים עַל־יָדֵי שֶׁהָאָדָם עוֹלָה
לְמַעְלָה, כְּגוֹן שֶׁנִּתְעַשֵּׂר - אִזִּי הוּא
שׁוֹכַח בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. גַּם אִפְלוּ
בְּעִבוּד־תְּהִשָּׁם מְצִינּוֹ: שִׁישׁ שֶׁעֲלָה לְמַעְלָה
גְּדוּלָה, וְכַפֵּר בְּעַקֵּר רַחֲמָנָא־לְצַלְחָן.

עַל־כֵּן צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ:
שֶׁיִּקְרְבֵהוּ בְּהַתְּקַרְבוֹת שֶׁלֹּא יִזִּיק
לוֹ.

וְכֵן בְּכָל הִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם חֲסוּשָׁלוֹם -
אִפְלוּ בְּדִיוֹטָא הַתְּחַתּוֹנָה, אִפְלוּ
בְּעִשְׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא - גַּם שָׁם צְרִיכִין
לְקַשֵּׁר עִצְמוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כִּי "מַלְכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט).

וּמִשָּׁה קָשֶׁר עִצְמוֹ אִפְלוּ לְפַחוֹת
שֶׁבִישְׂרָאֵל, וּמִסֵּר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם
וְכוּ'.

וְעוֹד זֹאת הַבְּחִינָה הִיְתָה לְמִשָּׁה: כִּי כָּל
מֵה שֶׁעֲלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה,
מְצֹא שָׁם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ג):
"וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים".

ו.

(ח"ב פז)

בְּפִנְתַּת אֵלוּל, הֵם תְּקוּן ל'פְּגַם־הַבְּרִית'.
כִּי 'סוּד פְּנוֹת אֵלוּל' (שַׁעַר
הַיְחוּדִים פ"י): הוּא "הַנּוֹתֵן בֵּינֵם דְּרָךְ" (ישַׁעְיָה מג,
טז), לְהַאִיר בְּחִינַת דְּרָךְ, בְּיָם, וְדָרֵךְ זֶה
- נִפְתָּח ב'חֹדֶשׁ אֵלוּל'.

וְעַקֵּר פְּגַם־הַבְּרִית - הוּא בְּבַחֲיַנַּת דְּרָךְ
הַזֶּה. כִּי הִיָּה צְרִיךְ לְהַאִיר בְּחִינַת
ה'רכ"ד אִוְרוֹת, בְּבַחֲיַנַּת יָם, בְּחִינַת
אִמּוּנָה. וְהוּא נָטָה מְזָה, וּפְגַם בְּבַחֲיַנַּת
דְּרָךְ, בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֵאשִׁית ג, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל
בְּשָׂר אֶת דְּרָכָו". כִּי 'אֲשֶׁה' נִקְרָאת דְּרָךְ

(קדושין ב:). ויש 'דרך' אחר, בחינת (משלי ל, ט):
"דרך אשה מנאפת".

**והכלל: שעקר הפגם - בבחינת 'דרך',
שלא האיר ה'דרך' ב'ים'.**
ולפעמים מחמת זה הפגם, יוכל לאבד זיוגו.
כי מאחר שנטה מזווגו, קשה לו למצא זיוגו.
ואפלו אם ימצא זיוגו, תהיה לו מנגדת, ולא
תהיה נוטה אחר רצונו, מחמת שנטה ממנה
ולא האיר בה, מזה נתהוה שיש לה רצון
אחר כנגדו. ואז: "לא זכה, כנגדו" (יבמות סג).

**וב'חדש אלול' - אז יכולין לתקן זה,
ול'האיר ה'דרך' ב'ים'.**
[על-פן 'פונת אלול' הם תקון לזה]. וכשמתקן זה -
אזי מוצא זיוגו, והיא אינה כנגדו, רק
ברצונו.

**והסוד הזה של 'פונת אלול' שמסגלים
ל'תקון-הברית', שעל-ידי-
זה מוצאין הזיוג - מבאר בתורה ב'פרשת
אליעזר'. כי 'אברהם' מסרו הסוד הזה
כששלחו לבקש הזיוג של 'יצחק בנו'
(בראשית כד, ח): "ו'אם לא תאבה האשה'
ל'לכת א'חרך".**

**כי ה'ראשי-תבות' - הם אותיות 'אלול'.
ובאמצע הם תבות: "תאבה האשה" -
כי על-ידי בחינת 'אלול', הינו 'סוד פונות
אלול', על-ידי-זה: "תאבה האשה" - כי
על-ידי-זה נעשה בה רצון אליו כנ"ל.**

**גם עין במאמר המתחיל: "ויאמר ה' אל
משה קרא את יהושע" (לקוטי-מזרח"ן ח"א
ו), כי שם מדבר מ'פונות אלול', והוא 'תקון
לפגם-הברית' - הינו: לעין באותו המאמר,
ולזכות להבין בו ולעשות עמו איזה עבודה
בעבודת-השם - על-ידי-זה יתקן פגם-
הברית.**

ז.

(ח"ב פח; שיחות-הר"ן קפ)

**אמר: שענין 'פונת אלול' שהם 'תקון
לפגם-הברית' (בתורה הקודמת ח"ב פז),
וענין ה'פרות', וענין ה'מלאך עם השופרות'
(בתורה ה'זה) - הכל אחד, ויש בזה רזין גדולים
(עין התורה ח"ב פח בפנים, ועין לקוטי-הלכות, ברכת-
הפרות ה).**

ח.

(שיחות-הר"ן קכז-רצד)

**פעם-אחד היה מדבר מענין 'אלול'.
ואמר: שמה שנוהגין לומר
'תקונים' [תקוני-זהר] ב'אלול' - מה'נגון' של
ה'תקונים', וגם מה'חלישות הלב' שיש לכל
אחד אז, מחמת שכל אחד מתאחר אז
בבית-המדרש יותר מרגילותו - מפל-זה
נעשה דברים עליונים ותקונים גדולים
למעלה.**

ט.

(שיחות-הר"ן רנא)

**ב'ימי אלול', ועשרת-ימי-תשובה,
ו'ימים-נוראים', עד
'הושענא-רבא' - צנה רבנו ז"ל לכמה
אנשים: "לומר אז כל 'ספרי תנ"ך' [תורה
נביאים וכתובים] מתחלתם ועד סופם". וגם הוא
בעצמו נהג כך כמה פעמים. גם היה גומר
כמה ספרים בימים הללו.**

י.

(חיי-מוהר"ן לט)

**ב'ראש-החדש-אלול', הלך עמי רבנו
ז"ל בחוץ אצל
בית-הפנסת אנה ואנה כדרך, ודבר עמי,
ושאל אותי: "אם נפל עלי פחד בזה הראש-
החדש-אלול"!**

וְסִפֵּר לִי: "שֶׁעָלִיו נָפַל פֶּחַד גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד בְּשִׁשְׁמֵעַ קוֹל הַשּׁוֹפָר בְּזֶה הַיּוֹם שֶׁהִתְחִילוּ לְתַקּוֹעַ, כִּי אֶחְזָתוּ פֶּחַד וְרַעְדָה גְדוֹלָה!" - וְאַחֲרֵיכֶן אָמַר לִי עֲנֵן הַגִּדְפָס (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א קמ"א): "אֵת לְבַבְךָ וְאֵת לְבַב, רֵאשֵׁי-תְבוּת 'אֱלוֹל'".

וְהַעֲנֵן: שֶׁשֶּׁשָּׂאָדָם זֹכֶה לְהִרְגִישׁ בְּלִבּוֹ בְּאֵמַת כָּאֵב עוֹזְנוֹתָיו - אֲזִי מְחִיבִים הַלְּבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת שֶׁנִּמְשָׁכוּ מִמֶּנּוּ לְהִרְגִישׁ כְּאֵב וּמְכַאֲבִים וְכוּ', מְחִיבִים הַלְּבָבוֹת שֶׁל הַטְּפוֹת, לְהִרְגִישׁ כְּאֵב וּמְכַאֲבִים הַגָּדוֹל, כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר לֵב אָבִיהֶם וְהִרְגִישׁ הֵיטֵב כָּאֵב עוֹזְנוֹתָיו וְכוּ', כִּמְבָאָר שָׁם.

וְאָמַר אֲזִי: אֲנִי הִרְגִשְׁתִּי זֹאת הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה אֶחְזָנִי סָמַר וְרַעְדָה גְדוֹלָה כְּשִׁשְׁמֵעְתִי קוֹל הַשּׁוֹפָר וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֶן בָּאָה אֵלַי בְּתִי אֲדָל וְאָמְרָה: "אָבִי, בְּשָׂרֵי סָמַר וּפֶחַד לְבִי עָלִי, מִקּוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁשִּׁמְעֵתִי עֲתָה".

וְרֵאִיתִי זֹאת: שֶׁעָלִי־יָדַי שֶׁלֵּב הָאֵב נִתְעוֹרַר, נִתְעוֹרַר גַּם לְבַב הַטְּפוֹת שֶׁנִּמְשָׁכוּ מִמֶּנּוּ יְלָדָיו מִמָּשׁ, אוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם וְכוּ', בְּכָל-מְקוֹם שֶׁהֵם - מְחִיבִים הַלְּבָבוֹת לְהִרְגִישׁ וְלִהְתְּעוֹרַר וְכוּ', עָלִי־יָדַי שֶׁנִּתְעוֹרַר לֵב אָבִיהֶם וְהִרְגִישׁ הֵיטֵב כְּאֵבוֹ בְּאֵמַת.

י.א.

(חיי-מוהר"ן צו)

סִפֵּר בְּיָמֵי אֱלוֹל: שֶׁחָלַם לוֹ: שֶׁהָיָה רוֹצֵה לְכַנֵּס בְּבֵית לְשִׁמְעַ 'קוֹל שּׁוֹפָר' - וְעָבַר לְפָנָי בֵּית אֶחָד, וְשָׁמַע: שֶׁשָּׁם מְזַמְרִין וּמְכִין כַּף אֶל כַּף, וּמְרַקְדִין מְאֹד, וְשִׁמְחִין בְּקַפִּיצוֹת וְרַקוּדִין גְּדוֹלִים, כְּדֶרֶךְ הַשְּׂמֵחִים וְהַשּׂוֹחֲקִים מְאֹד. עֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי: "הֲלֹא

לְכָאן בְּיָדַי טוֹב לְכַנֵּס לְשִׁמְעַ קוֹל שּׁוֹפָר" (וְהַשָּׂאָר אֵינִי זוֹכֵר).

וְעֵנָה אֶחָד: שֶׁגַּם מְרַמֵּז בְּסִפְרוֹ (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א י, ה): "שִׁשְׁמֵעוֹת שּׁוֹפָר' הִיא בְּחִינַת 'הַמְחָאָת כַּף וְרַקוּדִין'", שֶׁמְבָאָר שָׁם מְאֹד הַזְהַר-הַקְּדוֹשׁ (תַּקּוּנֵי-זִהָר מ"ט): "בְּתְרוּעָה דְאִיהוּ רוּחָא, אֲתַעְבֵּר אֶל אַחַר כְּפִירוֹת" וְכוּ', שֶׁעָלִי־יָדַי זֹכֵן לְהַמְחָאָת כַּף וְרַקוּדִין. שֶׁהִיא בְּחִינַת (שָׁם נ"ג): "וְהִיא רוּחָא, נִשְׁבַּ בְּשֵׁת פְּרָקִין דְּדְרוּעִין, וּבְשֵׁת פְּרָקִין דְּרַגְלִין".

וְנִעְנַע לוֹ רַבְנוֹ ז"ל רֵאשׁוֹ.

אַחֲרֵיכֶן שָׁלַח הַשֵּׁם בְּלִבִּי: שֶׁמְרַמֵּז בְּפָסוּק: שִׁשְׁמֵעוֹת הִיא בְּחִינַת רְנָה וְשִׁמְחָה - כִּי (תַּחֲלִים קכ"ו, ב): "אֲזִי יִמְלֹא שִׁחֹק פִּינִי וְלִשׁוֹנִי רְנָה" רֵאשֵׁי-תְבוּת 'שּׁוֹפָר'. וְעָלִי־בֵן אַחַר פָּסוּק (שָׁם פ"ט, טז): "אֲשָׂרֵי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה" וְכוּ', כְּתִיב (שָׁם שָׁם, יז): "בְּשִׁמְךָ יִגִּילוֹן כָּל הַיּוֹם".

וְעֵין בְּמְקוֹם-אַחַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א קע"ה): "שֶׁעָקַר הַבְּכִיָּה, צְרִיכָה לְהִיזוֹת מִתּוֹךְ שִׁמְחָה, כִּי 'בְּכִיָּה' הִיא רֵאשֵׁי-תְבוּת: "בְּשִׁמְךָ יִגִּילוֹן כָּל הַיּוֹם".

י.ב.

(חיי-מוהר"ן קטו)

בְּשֵׁנַת תַּקס"ב בְּחֹדֶשׁ אֱלוֹל נִכְנַס רַבְנוֹ ז"ל לְעִיר בְּרֶסֶלַב, עַל שִׁבַּת פְּרִשַׁת כִּי תֵצֵא. וְכֹאֲשֶׁר נִשְׁמַע הַדָּבָר בְּנֶעֱמָרוֹב הַסְמוּךְ לְפָה, הָיָה אֶצְלָנוּ דְבַר פְּלֵא מְאֹד שֶׁהוּא נִכְנַס לְכָאן. אֲבָל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ מִן-הַשְּׂמִים, וְחָשַׁב מִרְחוֹק לְהֵיטִיב אַחֲרֵיתָנוּ, לְהַשְׂאִיר שְׂאֵרִית בְּאַרְץ "לְמַעַן עֲשֶׂה כִּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עִם רַב" (לְשׁוֹן הַפָּסוּק בְּרֵאשִׁית נ, כ) וְכוּ' וְכוּ'.

וְאֵנְחֵנוּ זְכִינוּ בְּרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו תִּכְפֹּף בְּכַנִּיסָתוֹ לְפָנָה, וַיִּתְבָּאֵר
 מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בְּאַרְיֵכוֹת.
 וְאָמַר: אֵלֹהֵי לֹא בָּא לְבָרְסֻלָּב אֶלָּא בְּשִׁבִיל
 לְקַרֵּב אוֹתִי - דִּי. וּפְהָ בְּרַסֻּלָּב יֵשֵׁב בְּשִׁלְוָה
 מִבְּנֵי הָעִיר כָּל יָמָיו, אֲבָל בְּעוֹלָם הָיָה
 הַמַּחְלָקֶת הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר וְכוּ'.

שִׁפְגָמוֹ בָּהֶם הַמְּרַגְלִים שֶׁגָּרְמוּ חֲרַבַּן בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבָּזָה תְּלוּוִיִּים כָּל הַחֲטָאִים, שֶׁאֵנוּ
 צָרִיכִין לְתַקֵּן פָּגַם אֵלֹהֵי הָאֲרֻבָּעִים יוֹם,
 בְּאַרְבָּעִים יָמִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֹהֵי,
 שֶׁהֵם מְרַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים.

טו.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א ב)

בְּשַׁנַּת תַּקס"ב ב'חֲדָשׁ אֱלוֹל, זְכִיתִי
 לְהִתְקַרֵּב לְאֲדוֹנָי מוֹרְנֵנוּ וְרַבֵּנוּ
 הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, הַרַב הָאֵמֶת, מוֹרְנֵנוּ רַבִּי
 נַחֲמָן זְכַר צַדִּיק וְקְדוֹשׁ לְבָרָכָה. וְהוּא אָחִז
 בְּיָדִי, וְקָרַבְנִי בְּרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, וְנָשָׂא אוֹתִי
 "כַּאֲשֶׁר יֵשֵׂא הָאֵמֶן אֶת הַיִּנֵּק" (לְשׁוֹן הַפְּסוּק
 בַּמְדָּבָר י"א, יב).

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב יד)

וְאֵז הֵייתִי נַחֲפֹז בְּדַרְכֵי מְאֹד לְבוֹא
 לְאוֹמָאן, כְּדִי לְהַגִּיעַ לְשֵׁם עַל עֵרֶב
 רַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל' - שֶׁאֵז מִתְקַבְּצִים הַרְבֵּה
 אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ עַל צִיוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'. וְהֵייתִי
 בְּעֵרֶב רַאש־חֲדָשׁ' עַל צִיוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ.

יז.

(מעשה מבטחון)

ה'מַעֲשֵׂה מִבְּטַחוֹן' - סֵפֶר רַבֵּנוּ ז"ל, בְּלִיל
 ד' אֱלוֹל שַׁנַּת תַּקס"ו.

יח.

(טיח-טרפיי-קדש ח"ה שלב)

סֵפֶר רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטַרְנְהַרְץ ז"ל בְּשֵׁם
 חֲמוּזוֹתוֹ (הִיא הֵיטָה בְּתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵף יוֹנָה בֶּן
 מוהרנ"ת ז"ל) שֶׁהֵיטָה מִסְפָּרַת בְּשֵׁם אָבִיהָ:
 שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעַ חֲדָשׁ אֱלוֹל, הָיָה אוֹמֵר בְּצַחוֹת:
 "הִנֵּה עֵתָה מִגִּיעִים הַיָּמִים יָמֵי אֱלוֹל
 הַקְּדוּשִׁים, וַיִּפְסִיקוּ הַיָּרְאִים וְהַחֲסִידִים

יג.

(פוכבי-אור, 'אנשי-מוהר"ן' כו-כז)

מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל אָמַר: "אֲמִירַת סִפְרֵי
 אֲדָמוֹר ז"ל, שֶׁהֵם ה'לְקוּטֵי-
 מוהר"ן, וְסִפְרֵי-הַמְּדוּת, וְה'סִפְרֵי-
 מַעֲשִׂיּוֹת, וְה'שִׁיחוֹת' שְׁלוֹ - ה'אֲמִירָה' לְבַד,
 מְסַגֵּלֶת לְהַנְשִׂמָה כְּמוֹ אֲמִירַת סִפְרֵי הַזֶּהָר
 וְהַתְּקוּנִים".

עוֹד אָמַר: "שָׁגַם בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים,
 מִצֹּוֶה לְאֲמָרָם מִתְחַלְתֶּם וְעַד סוֹפָם,
 וּמוֹעִיל מְאֹד מְאֹד".

יד.

(לקוטי-הלכות נדרים ד, ט)

עֵתָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ שֶׁכָּבַד נַחֲרַב בֵּית-
 מִקְדָּשֵׁנוּ, וְאֵין מִי שִׁיכַפֵּר בְּעֵדְנוּ
 לְטַהַרְנוּ מִמַּשְׁאוּי הַגָּדוֹל שֶׁל עוֹנוֹתֵינוּ, עָקַר
 סְמִיכָתֵנוּ - עַל יָמֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם מְרַאש־
 חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים, שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוֹב
 בָּהֶם בַּתְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה.

עַד שֶׁנִּזְכָּה לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם-הַכַּפּוֹרִים,
 דְּהֵינּוּ בְּקִשְׁת "סֶלַח נָא" וְכוּ', שֶׁהַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ יִמְחַל עוֹנוֹתֵינוּ וְעוֹן חֲטָא הַמְּרַגְלִים
 שֶׁגָּרְמוּ חֲרַבַּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבָּזָה תְּלוּוִיִּים כָּל
 הַחֲטָאִים.

כִּי מְרַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים,
 הֵם אֲרַבְעִים יוֹם, כִּנְגַד אֲרַבְעִים יוֹם

ללמד ולהתפלל". פי לרב רצונם לחטף הרבה טוב תשובה ומעשים טובים, מזניחים את התורה והתפלה הפשוטה, לרב התלהבותם.

והיה מסים רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בספרו זאת: שפן נוהג הדבר גם ביום-הששי וערביהג, כשמכינים עצמם היראים ואנשי-מעשה לקבל קדשת השבת, ושוכחים: שאין טוב מלקבל קדשת שבת - מלשבת ולעסק בתורה ותפלה בהתמדה, ועוד יותר משאר הימים.

יט.

(שיח-שופי-קדש ח"ה תסט)

הסוחרים הקדמונים היו מבקשים בתפלתם, שישלח להם השם-יתברך פרנסה, כל אחד כפי פרנסתו, במשך ימות השבוע, אבל לא בערב-שבת, ולא ב'חדש אלול'. כדי שיוכלו לקבל השבת כהגון, ו'בחדש אלול' לשבת רק על התורה והעבודה כדבעי.

כ.

(רבי לוי יצחק בענדער ז"ל - מפי השמועה)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל ספר: שבאשר בא פעם הראשונה לאומן, היה ב'חדש אלול' (שנת תרע"ד). ומה מאד התעורר כאשר ראה אנשי-שלומנו בוערים כמו אש ממש, מרב התעוררותם בעבודת השם-יתברך. והיה הציון כמו פורת דבורים, מסבב עם אנשים. וראה אנשים הולכים מהציון לבית-המדרש, ומבית-המדרש לציון, כל-כף היו דבוקים אל הציון-הקדוש.

וספר: שראה חבורות חבורות מאנשי-שלומנו, בחורים ואברכים וזקנים, מתמידים גדולים, זה אוהז באמצע שלחן-

ערוף הלכות נדרים, זה אוהז באמצע מסכת ערכין, וזה אוהז באמצע אמירת ח"י פרקים משניות, זה אוהז בשעורו במדרש, וזה בזהר, וזה בתקונים, זה בלקוטי-הלכות, וזה בלקוטי-תפלות וכו' וכו'. כל אחד היה עסוק באיזה דבר, לידיג איז קיינער נישט געווען [אף אחד לא הסתובב ריקם ללא מעש].

כא.

(עלים-לתרופה, מכתב רבנו

ז"ל לחותנו מזווג שני)

מה שעבר אין, פי כבר עבר זמן החתנה. ולהבא בקשתי, אם ברצון מעלתו שיהיה הקשר שנתקשרנו בינינו בקשר של קימא, יראה הפאר מעלתו, למחל על כבודו הרמה והנשאה, ולקרא על החתנה סמוך לפה קהלתנו, שיהיה סמוך ונראה לקהלת-קדש ברסלב, ולא יאחר מחצי חדש אלול הבא-עלינו-לטובה וכו'.

כב.

(עלים-לתרופה, א' מצורע

ראש-חדש ניסן תקצ"ב)

והנה בעתים הללו אני עוסק בענין פונת אלול, שהם תקון-הברית, שהוא סודות עצומים שגלה שם (לקוטי-מוהר"ן ח"ב פז פח) בענין: "ואם לא תאבה האשה" וכו', ובענין ה'פרות' ובענין ה'אבדות' שמחפשין המלאכים שתוקעין תקיעה תרועה תקיעה וכו' וכו', אשרי האזנים ששמעו מזה, פי לא נשמע כזאת מעולם וכו'.

והעקר היוצא משם: שצריך כל אדם לבקש ולחפש הרבה הרבה מאד מאד אחר אבדותיו. ועקר הבקשה והחפוש, הוא על-ידי דרכי תורה שגלה על פסוק: "קרא את יהושע" בסימן ו', במבאר שם

במקומו, כי התורה הנ"ל הוא 'סוד פונת אלול' וכו'.

ועקר הפונות - הם בחינת (תהלים קלט, ח):
 "אם אֶסַק שָׁמַיִם שָׁם אַתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", שהוא בחינת: 'בְּקִי בְרָצוּא', 'בְּקִי בְּשׁוּב', 'בְּקִי בְּעֵיל', 'בְּקִי בְּנַפִּיק'. כי מי שזוכה לְקַיִם: "אם אֶסַק וְכו' וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד" - הוא מְמַשֵּׂךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת 'סוד פונת אלול', ויכול לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר אֲבֹדוֹתָיו.

כי צריכין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה, וּבִדְאִי בתוך אותו הזמן עובר על האדם מה שעוֹבֵר, בְּפֶרֶט שְׂאֵבְדוֹתוֹ עַל-פִּירֵב, הם במקום מְדַבֵּר שְׁמָמָה, במקום תהו ובהו, שְׁמַחְמַת זֶה הָאָדָם תּוֹעֵה כְּשֶׁה אֹבֵד, ועל זה נֶאֱמָר (תהלים קז): "תָּעוּ בַּמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרֶךְ וְכו'", וְכָל הַמְזֻמָּר.

ועתה הֵבֵן בְּעֲצָמָה: כִּמָּה וְכִמָּה צְרִיכִים לְחַזֵּק אֶת-עֲצָמוֹ כְּשֶׁצְּרִיכִין לְעַבֵּר בְּמִקְוֹמוֹת כְּאֵלוֹ, לְבַקֵּשׁ אַחַר אֲבֹדוֹת שֶׁנֶּאֱבָדוּ מִכִּמָּה שְׁנַיִם, וְגַם צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְמַצָּא אֲבֹדוֹת מְגַלְגָּלִים הַקּוֹדְמִים שֶׁעָבְרָה נִשְׁמַתוֹ בָּהֶם.

וקשה לְהַמְלִיט, שֶׁבְּתוֹךְ הַחֲפוּשׁ לֹא יֵאבֵד עוֹד יוֹתֵר, וְכִמְרָמָז שָׁם: שֶׁאֲפִלוּ הַצְּדִיקִים הַחוֹפְרִים אַחַר הָאֲבֹדוֹת, לְפַעְמִים הם עֲצָמָם אֹבְדִים עוֹד, עַיִן-שָׁם. מְכַל-שֶׁכֶן שָׂאָר אֲנָשִׁים. וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְאַרְךָ הַגְּלוּת כְּלִי-כָּהָן בְּכִלְלִיּוֹת. וְכֵן גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ בְּפֶרֶטִיּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתְאַרְךָ כְּלִי-כָּהָן, הַכֹּל מִחֲמַת זֶה, הַמְּקוֹם יִרְחַם.

על-פִּי כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְחוּס עַל נַפְשׁוֹ, כִּמָּה וְכִמָּה הַתְּחַזְּקוֹת הוּא צְרִיךְ לְבַלֵּי לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ לְעוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחִיָּה, אֲפִלוּ אִם נִדְּמָה לוֹ

שְׂאוֹבֵד חֲסִידֵי-שְׁלוֹם בְּכָל-פַּעַם יוֹתֵר, אֶף-עַל-פִּי כִּי-כֵן הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וְיַחֲפֵשׁ יוֹתֵר.

ואף-על-פי שאִינוֹ מוֹצֵא כְּלָל, צְרִיךְ לְהֶאֱמִין: שֶׁבִּדְאִי מוֹצֵא הַרְבֵּה עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ לְבַד, כִּי הִיגִיעָה אִינוֹ נֶאֱבָדָת כְּלָל, כִּי "לִית רְעוּתָא טְבָא דְאַתְאָבִיד" (זהר תרומה קנ:).

וזהו (מגלה ו:): "יִגְעַתִּי וְלֹא מְצָאתִי אֵל תְּאֲמִין, יִגְעַתִּי וּמְצָאתִי תְּאֲמִין". וְקָשָׁה: מַה הוּא לְשׁוֹן "תְּאֲמִין", הֲלֹא יְכוּלִין לְרַאוֹת אִם מְצָא אִם לֹא?

אך בְּאֵמַת יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁיִּגַּע הַרְבֵּה, וְנִדְּמָה לוֹ שֶׁעֲדִין לֹא מְצָא כְּלָל, וּמִחֲמַת זֶה הוּא אוֹמֵר "יִגְעַתִּי וְלֹא מְצָאתִי" - אֶף-עַל-פִּי-כֵן "אֵל תְּאֲמִין לוֹ". רַק "יִגְעַתִּי וּמְצָאתִי תְּאֲמִין", אֶף-עַל-פִּי שֶׁאִין בִּידוֹ מְאוּמָה מַה שֶׁמְצָא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן תְּאֲמִין בְּאִמוּנָה-שְׁלֵמָה, שֶׁבִּדְאִי מְצָא הַרְבֵּה.

כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁאִין מְרַאֵין לוֹ מַה שֶׁמְצָא, עַד הַסּוּף. וְגַם אֲפִלוּ אִם לֹא מְצָא כְּלָל עֲדִין - אֶף-עַל-פִּי-כֵן מְצָא הַרְבֵּה, עַל-יְדֵי הַחֲפוּשׁ וְהִיגִיעָה לְבַד, כִּי הִיגִיעָה וְהַחֲפוּשׁ לְבַד, אִינוֹ נֶאֱבָד בְּשׁוּם-אֶפֶן. וְעַל-כֵּן "יִגְעַתִּי וּמְצָאתִי תְּאֲמִין", 'תְּאֲמִין' דִּיקָא כְּנִל, וְהֵבֵן הֵיטֵב, כִּי לֹא דְבַר רִיק הוּא.

ועל-פִּי דְרֶךְ זֶה שֶׁאִנוֹ קוֹרְאִין אֶת כָּל הִיגִיעוֹת וְהַעֲבֹדוֹת בְּתוֹרָה וְתַפְלָה, בְּפֶרֶט בְּשִׁיחוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ - הַכֹּל אִנוֹ קוֹרְאִין עִתָּה בְּשֵׁם 'בְּקָשָׁה וְחֲפוּשׁ', וְכֵן עַל-פִּירֵב מְבַקְשִׁין וּמְחַפְּשִׁין עַל-יְדֵי דְצוֹן וְתַשׁוּקָה וְגַעְגּוּעִים וְכו' - עַל יְדֵי זֶה אַתֶּם יְכוּלִים לְהִתְחַזֵּק הַרְבֵּה בְּכָל עֵת אִיךָ שֶׁהוּא.

כִּי אַתֶּם מְחַיִּיבִים אֶת־עַל־פִּי־כֶן לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ יוֹתֵר, כְּמוֹ הַמְּחַפֵּשׂ אַחֵר אֲבִדוֹת בְּגַשְׁמִיּוֹת, שֶׁבְּיָדָיו אֵינּוּ מוֹצֵא בְּפַעַם אֶחָד, בְּפֶרֶט אֲבִדוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁצָּרִיכִין לְבַלּוֹת כָּל יָמָיו לְבַקֵּשׁם וּלְחַפֵּשׁם.

בְּפֶרֶט שְׂאֵנוּ מְאֲמִינִים בְּאַמֶּת שְׂאִין הִיגִיעָה לָרִיק חֲסִידוֹשְׁלוֹם, כִּי מֵה שֶׁמְרוֹיחִין עַל־יְדֵי הִיגִיעָה וְהַחֲפוּשׁ לְבַד, אֲפֵלוֹ כָּל זְמַן שְׂאִין מוֹצֵאִין, הוּא רוּחַ בְּלִי שְׂעוּר, יוֹתֵר מִכָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, "עֵין לֹא רָאֵתָה" וְכוּ'.

מִכָּל־שִׁפְן שְׂאֵנוּ בְּטוֹחִים, שֶׁבְּיָדָיו נִזְכָּה לְמַצָּא הַכֵּל סוּף כָּל סוּף, אִם נִזְכָּה לְהַתְחַזֵּק וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ תָּמִיד, וְכַנ"ל.

נג.

(על־ים־לתְרוּפָה, א' שׁוֹפְטִים תַּקְצ"ג)

וְתִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהַלְכָּהּ וְכוּ', שֶׁזֶהוּ 'סוּד בּוֹנֵת אֱלוֹל' בִּידוּעַ לָךְ (לְקוּטִי־מוֹתֵר"ן ח"א ו'). אֲשֶׁרֵינוּ שְׂאֵנוּ זֹכִים לִידַע מְסוּדוֹת כְּאֵלֶּה, שֶׁהֵם דְּרָכִים נִפְלְאִים לְכָל אֶחָד לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. "אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי" יִזְבְּנוּ לְלַכֵּת בָּהֶם בְּאַמֶּת.

וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ הַבּוֹנֵה: שְׂאֵנִי צָרִיף לְהַתְעוֹרֵר, וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק, וּלְהַתְיַגֵּעַ, וּלְהַתְקַרֵּב - "לְדוּדֵי יִתְבָּרֵךְ" - וְלְהִיּוֹת בְּקִי בָּזֶה. "וְדוּדֵי לִי" - יִזְבְּנוּ וַיַּעֲרֵנוּ, לְקַרְבֵּנוּ אֵלָיו בְּחֶמְלָתוֹ וְכוּ'.

נד.

(על־ים־לתְרוּפָה, א' רֵאֵה תַּקְצ"ד)

וְאִם אָמְנָם יֵשׁ לִי צַעַר מְזֵה, שֶׁבָּאֵת לִיְדֵי זֶה לְהַצְטַעַר כָּל־כָּף בְּדַרְךְ, בְּשִׁבִיל רוּחַ בָּזֶה. עִם־כָּל־זֶה זֹאת נְחֲמָתִי, מֵה שֶׁכְּתִיב שֶׁנִּזְכָּרָה בְּדַבְּרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ־וּרְבֵּנוּ

זְכוּרֵנוּ־לְבָרְכָהּ (לְקוּטִי־מוֹתֵר"ן ח"ב פז): "שִׁדְרָךְ" הוּא 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית' - וּבְכּוֹנֵת אֱלוֹל". וּמֵהֶסֶתֶם חֲשַׁבְתָּ אִזּוֹ כְּמֵה דְבַר־יִתְרוֹהָ, וְגַם הָיָה לָךְ בְּתוֹךְ־כָּף לְפָרֵשׁ שִׁיחַתָּךְ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

נה.

(על־ים־לתְרוּפָה, א' שׁוֹפְטִים תַּקְצ"ד)

וְנִזְכָּה לְקַבֵּל חֲדָשׁ אֱלוֹל הַנּוֹרָא הַזֶּה הַבָּא־עָלֵינוּ־לְטוֹבָה בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, כִּי כָּל דְּבָרֵי מִכְּתָבֵי הַנ"ל [מַעֲנִין יוֹלְדֵת וְלֹדָה] מְדַבְּרִים מ'אֱלוֹל', שֶׁנֶּרְמַז בְּפָסוּק (מִשְׁלִי לֹא כַה): "עֵז וְהִדְר לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן", שֶׁהוּא צְרוּף 'אֱלוֹל' בְּרֵאשִׁי־תְבוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִימָן כ"א, וְשֶׁם מְדַבֵּר מַעֲנִין 'יוֹלְדוֹת', וּמַעֲנִין "צַעֲקַתְנוּ יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, עֵינֵי־שָׁם.

רֵאֵה וְהִבֵּן: שֶׁבְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה יְכוּלִין לְמַצָּא כָּל מְבַקֵּשׁ, כִּי בְּשִׁבְתָּ זֹו בְּרַכּוֹ 'חֲדָשׁ אֱלוֹל', וְהָיָה חֲבוּר נִפְלָא לְעֵנִין הַנ"ל.

וְכֵן הוּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם - שֶׁכָּל מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַכֵּל יְכוּלִין לְמַצָּא בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּדְרָכִים נִפְלְאִים, כְּאֲשֶׁר כָּבֵר שֶׁמַּעֲתָ וּרְאִיתָ וְהִבַּנְתָּ אֲצִלִּי בְּמֵה פְּעָמִים, וְכַל־זֶה לְפִי מַעוּט שֶׁכְּלָנוּ, מִכָּל־שִׁפְן הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁבָּהֶם עַד אֵיךְ־סוּף וְאֵיךְ־תְּכַלִּית וְכוּ'.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹרֵר לְבַבְכֶם בְּאַמֶּת, שֶׁתִּזְכְּוּ לְהַרְגִישׁ אֲמִתּוֹת נְעִימַת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְלִילְכֵךְ בָּהֶם בְּאַמֶּת בְּכָל עֵת, כָּל אֶחָד, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, וּלְקַיֵּם בְּאַמֶּת (תְּהִלִּים קַלֵּט, ח): "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה, וְאֲצִיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד", שֶׁזֶהוּ 'סוּד בּוֹנֵת אֱלוֹל' (לְקוּטִי־מוֹתֵר"ן ח"א ו'), וְלִילְכֵךְ בָּזֶה בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת, לְקַיֵּם (דְּבָרִים ד, לט): "וַיִּדְעַת הַיּוֹם

וכו' כי ה' הוא האלקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

נו.

(עלים-לתרופה, אור ליום א' שופטים תקצ"ה)

לעת-עתה יש לנו פנאי להתקרב להשם-יתברך, ולהתפלל לפניו על-ידי-זה דיקא, כי אין לנו למי לברח ביי-אם להשם-יתברך.

רק עתה אנו צריכין להתפלל להמשיך ישועה ורחמים, שיצא דבר המשפט לטובתי, שאהיה זכאי לגמרי במשפט, כאשר באמת אני נקי מעוון בענין זה, כי הכל עלילות שקר, ושונאינו יכרעו ויפלו, ויבשו ויבזהו מאד וכו', ולה' הישועה. [לפני-זה ישב בתפיסה, ואחר-כך בראש-החדש אלול גרשו אותו לנעמירוב וכו', ועבר כל התלאות, כמבאר שם בהמכתבים].

והנה ימי המשפט והדין הגדול של ראש-השנה ממשמשין ובאין, וכבר ברכו ראש-החדש אלול, וצריכין לרעד ולפחד מאד מ'משפט' הזה שנוגע לחיים-נצחיים, ואי-אפשר לשחד בממון ולפייס בדברים, וכל פחד המשפט שעלי שיש לנו עתה - הוא כדי לזכור ולא לשכח פחד המשפט של ראש-השנה, מפל-שכן של יום הדין הגדול והנורא.

כי צריכין להעלות כל הפחדים, וכל היראות הנפולות, לבלי לפחד ולהתירא משום דבר, ביי-אם מהשם-יתברך לבדו. ולידע ולהאמין: שכל היראות והפחדים העוברים על האדם, בפרט פחדים כאלה שיש לנו עתה, הכל כדי להזכירנו לרעד ולפחד מהשם-יתברך.

ותכף שזוכרין ביראת-השם, אף-על-פי שיודעים כל אחד בנפשו שאינו נקי בכל, אף-על-פיי-כן יכולים לשמח ולחיות חיים אמתיים, כי "יראת ה' תוסיף ימים" (משלי י, כז), בחינת: "יראת ה' לחיים" (משלי יט, כג).

וזה עקר שלמות היראה' - שדיקא על-ידי היראה הגדולה, יגיע לשמחה, כמו שכתוב (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה". [עין בענין זה בלקוטי-הלכות, הלכות פסח ט; והלכות בכור-בהמה טהורה ד].

ועקר בכח הצדיקה-אמת, כי מאחר שזוכרין איך צריכין לפחד ולרעד מעצם הפגמים וכו' - תכף מחיין ומשמחין עצמן, מה שאנו סמוכין בכח גדול ונפלא בזה וכו'.

נז.

(עלים-לתרופה, א' תבוא תקצ"ז)

ותהלה-לקל דברנו דברי אמת מענין התורה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב פב): "בי-תצא, מענין פסדר ושלא-בפסדר". ובודאי נצרך לה דבורים אלו גם-כן, כי כל מה שעובר עליך מה שהוא נגד רצונה, הכל הוא מבחינת 'שלא-בפסדר'. והדרך לתשובה שנעשה ב'אלול', הוא תקון לזה.

ועקר הדרך הוא - לידע ולהאמין: שהשם-יתברך בכל מקום, ובכל דרגא, אפלו בעשר פתרון דמסאבותא, בחינת (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנף", כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל בלקוטי-תנינא בסופו, עין-שם. והעקר לבטל עצמו בבחינת מ"ה. "מה אנו מה חיינו מה פחנו" וכו'.

תהלה לקל יש לנו במה לשמח, איך שהוא איך שהוא. וזה העקר, לזכר תמיד בהחסד הנפלא שעשה עמנו השם יתברך, לקרבנו למקום שקרבנו. עד שיהפך על-ידי זה כל היגון ואנחה לששון ולשמחה, כי אף על-פי-כן אני יודע מתורה פזאת, מהיכן נמשך מה שמתנהג לאדם 'שלא-בסדר'.

שים לבך: הנשמע פזאת, לומר תורה פזאת, על דבורים אלו 'שלא-בסדר', שזה עובר על כל אדם. ולא נמצא מי שיאמר תורה על זה.

בפרט תורה נפלאה פזאת, העולה עד אין-סוף, ויורדת עד אין תכלית, להרים ולהגביה המנחים בעשר בתרין דמסאבותא, אשר אין ירידה למטה מזו, גם עליהם הגיע רחמי בדור הזה, לעוררם, ולהקיצם, לתמכם, ולסעדם, להחלימם, ולרפאותם, להחיותם, ולשמחם.

ואם אתה כמו שהוא, על-כל-פנים אין אתה גרוע מהם חסו-שלום חסו-ושלום. וחבה יתרה נודעת לך בני חביבי, שאתה יודע מכל זה, ועוד ועוד וכו' וכו'. אשרינו, אשרי אזנינו, ועינינו, ולבנו - שראינו ושמענו והבנו כל זה. עדין יש לנו גם תקנה לכל טוב אמתי ונצחי בזה ובבא לנצח.

בח.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב-שבת-קדש תקצ"ח)

כל לב מבין, ראוי להבין מרחוק: שבת-שרי הוא מלחמה עצומה לכל אחד ואחד, באשר מקדימין לצעק בכל 'חדש אלול' (במזמור לדוד ה' אורי): "אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי, אם תקום עלי מלחמה וכו' [פזאת אני בוטח].

אבל "פזאת אני בוטח" בודאי, בכל מה שפתבתי עד הנה, בקדשת שבת-קדש, ובקדשת תשרי וכו' וכו'. והכל הוא בח קדשת הצדיקה-אמת שגלה כל זה, ועוסק בכל זה עדין - כי "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם" (חלין ז: וכו').

נט.

(עלים-לתרופה, א' ראה תקצ"ט)

השם-יתברך יחזק לבבנו, שנתחיל להכין עצמנו לקבל קדשת אלול בראוי.

ל.

(עלים-לתרופה, ראש-חדש אלול תקצ"ט)

שלום לבני חביבי וכו', מכתבו קבלתי עתה. וגם המכתב מרבי מרדכי קבלתי, והכל קדם שעמדתי להתפלל תפלת מוסף של ראש-חדש אלול. וקריתיו היטב, והודיעו לי: שהעגל נאבד, וצריכים רחמים שהפרה תתן חלבה, יהי רצון שיתקיים בך.

והנה כל צרותינו ומרירת נפשנו, הוא מ'חטא העגל', ואנו צריכים שהפרה תכפר על בנה, כמו שפרש רש"י (במדבר יט, כב). והכל כדי לזכות שיהיה "דם נעפר ונעשה חלב" (בכורות ו: נדה ט.).

והנה סחרתם עד הנה ב'פיאוקיס' [עלוקות. סוג תולעים שמוציאים הדמים הרעים מהגוף, ופעם השתמשו בזה להקזת דם] וכו'. ומ'בלבולי הדמים' שקשה לזככם, בא 'חלי המאזלין' רחמנא-לצלון, וכל מיני חולאת רחמנא-לצלון, וכל טרדת הפרנסה, וכל המחלקת ובזיונות ושפיכות-דמים, אשר אתם מבקשים בעת על-כל-זה.

**אתה צריך לישועה גדולה שיחזור בך
 לאיתנו בשלמות מהרה, בעל
 הרחמים בורא רפואות ימלא משאלותיך
 מהרה. ורבי מרדכי מבקש להנצל על להבא.
 והכל צריכים לישועת אלקינו, ימלא ה' כל
 משאלות ישראל לטובה.**

ובל-זה הוא 'סוד פגנות אלול', שהוא
 להכניע הדם שבחלל השמאלי.
 והתקון על-ידי שיהפך מ'ד"ם' ל'ד"ם', לסבל
 בזיונות ושפיכות-דמים מפמה צדדים (לקוטי-
 מוהר"ן ח"א ז).

**כי גם מה שמנח כל אחד בעיני-עצמו,
 ונדמה לו כאלו חסו-שלום חסו-שלום
 אפס תקנה, גם זה בחינת שפיכת-דמים
 שצריכין לסבל הכל. ויעבר עלי מה, ואם
 חסו-שלום לא יהיה עולם-הבא, אף-על-פי-
 כן האמת הוא אמת, ואני חפץ ומשתוקק רק
 להאמת לאמתו, כי סוף כל סוף יבוא יום
 פקדתי וכו', וכו', וסוף כל סוף ההכרח לתן
 דין וחשבון וכו'.**

אבל אף-על-פי-כן - חלילה וחלילה לכל
 בעיני-עצמו בשביל-זה. וזה כל
 'פגנות אלול', שהוא בחינת: "בקי בהלכה,
 בקי ברצוא, בקי בשוב, אם אסק שמים שם
 אתה ואציעה שאול הנד' (תהלים קלט, ח),
 בחינת עיל ונפיק" (לקוטי-מוהר"ן שם). וכמה
 וכמה דברנו בזה כמה וכמה צריכין להתחזק
 בזה.

ורבי מרדכי הנ"ל כותב לי: שעדין נדמה
 לו שאפס תקנה חסו-שלום, אם כן
 לא שבקת חיי לכל בריה. תדע ותאמין לי:
 שיש גרועים ממה הרבה, וגם הם צריכין
 להחיות עצמן ב'פגנות אלול' הנ"ל, לקיים
 באמת בכל עת: "ואציעה שאול הנד'", ואז
 היה טוב להם לנצח וכו'.

לא.

(עלים-לתרופה, ב' תצא תקצ"ט)

ובעל החמלה יחמל עלינו, ויזרנו הדרך
 לתשובה הנפתח ב'חדש אלול', כי
 בודאי השם-יתברך והצדיקים עושים את
 שלהם תמיד, ועוסקים בזה בשלמות,
 להמשיך הדרך הקדש הזה מחדש בכל שנה
 ושנה, בחדושים נפלאים ונוראים מאד מאד,
 כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך.

אך מי יתן שנזכה גם אנחנו להאמין בזה
 בשלמות, באפן שנזכה להמשיך עלינו
 גם עתה קדשת הדרך הזה מחדש, שיקים
 בנו: "חדש עלינו שנה טובה", אמן כן יהי
 רצון.

לב.

(עלים-לתרופה, ה' ראה ת"ר)

ויעבר עלי מה, אני אעשה את שלי,
 ואחטף טוב כל מה שאוכל, מעט
 או הרבה, "בתרנגול המנקר באשפה" וכו'
 (עבודת-זרה ד). ובפרט לצעק ולהתחנן להשם-
 יתברך בכל-פעם, בפרט בימים הקדושים
 הנוראים הללו.

לג.

(עלים-לתרופה, ה' שופטים ת"ר)

וימים-הנוראים הקדושים ממשמשים
 לבוא, וצריכין לפשפש
 במעשיו, ולבקש ולדרש ולחקר דרך
 לתשובה, כל אחד ממקום אשר הוא שם.
 ו"אין פחנו אלא בפה". וגם לזה צריכין
 סיעתא-דשמיא.

וצריכין להתחזק ברצונות וכסופין
 טובים, בהתחזקות גדול,
 ובעקשנות גדול, ברצון. ולהאמין בעצמו:
 שעדין הטוב שבו חזק מאד מאד, אף-על-פי

לד.

(עלים-לתרופה, ג' תצא ת"ד)

השם-יתברך ירחם עלינו ויזכנו, להמשיך עלינו שני הבקיות שצריכין להמשיך עלי-עצמו, שהם בחינת (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו): "בקי ברצוא, בקי בשוב, שהם בחינת (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד".

פי בודאי הוא 'בקיות' גדול ועצום מאד, באשר כבר דברנו בזה כמה פעמים. ויותר יש לדבר מזה כמעט בכל יום, פי "עקב הלב מכל ואנש הוא" (ירמיה יז ט) וחולה מאד. וכמה וכמה חותרים עלינו מאד בכל יום, להפילו לגמרי חס-ושלום חס-ושלום.

וצריכין בכל-פעם לזכור היטב בענין ה'בקיות' הנ"ל, ועוד כמה שיחות קדושות ותורות נוראות השייכים לזה, למען ישאר קיים על עמדו תמיד.

ובפרט ב'חדש אלול', שאז נמשך השני בקיות' הנ"ל, שהם 'סוד פונת אלול' וכו' וכו'. באמת איני יכול להבין כלל כמה זכינו לשמע פזאת.

לה.

(עלים-לתרופה, ד' עקב תר"א)

מי יתן שימלא השם משאלותיך אשר שאלת במכתבך, לחזק דעתך ולבך להתחיל מעתה מחדש, ובפרט שימי אלול' מממששין ובאין.

חזק בני וחזק, והלך בדרכי אדונינו-מורנו-ורבנו הקדוש זכר-צדיק-לברכה, שהזהיר את כל אחד לפרש שיחתו בכל יום בלשון אשכנז וכו'.

שפגמתי בו כמו שפגמתי, אף-על-פי-כן "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפו" (שיר-השירים ח, ז) - את ה'נקודות-טובות' שזכיתי לחטף בזה הצל עובר.

ובפרט שתהלה לקל בחסדו הגדול, הכל גנוז וצפון חתום ומשמר אצל ה'ראש-בית' האמתי, ובכחו הגדול עדין יש לי תקנה, לכל טוב אמתי ונצחי.

רק חזק ואמץ מאד לשמח בכל זה בכל השנה בלה, ובאלו הימים הקדושים אלול ותשרי ביותר ויותר.

אשרינו שאנו יודעים צרופים קדושים ונוראים ונשגבים כאלה על 'אלול' ו'תשרי'.

ולא יכלתי להתאפק מלהזכיר קצתם: "עז והדר לבושה ו'תשחק ליום א'חרון" (משלי לא, כה) - צרוף 'אלול' ל'בראשי-תבות (לקוטי-מוהר"ן ח"א כא). "ומל ה' אלהיך א'ת ל'בך ו'את ל'בב" וכו' (דברים ל, ו - ח"א קמא). "ו'אם ל'א תאבה האשה ל'לכת א'חריו" וכו' (בראשית כד, ח - ח"ב פז) - ולזה ש'ך 'סוד פונת אלול' (ח"א ו): ש'סוד הוא (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד".

אשרי המתחזק בכל יום ובכל עת, ובפרט ב'אלול' בעצמו, לילך בזה, להמשיך עלי-עצמו ה'בקיות' מה'בקי בהלכה - בקי ברצוא, בקי בשוב" וכו' וכו'.

'תשרי' ו'תשרי' וכו'. [הוא מביא צרופי תשרי]. "מי שמע פזאת, מי ראה כאלה" (ישעיה סו, ח), בפרט מי שזכה לטעם אפלו בנקודה מן הימים "צוף דבש אמרי נעם" (משלי טז, כד), התגלות התורות הקדושות שנקארו על כל הנ"ל וכו'.

חזק ואמץ לבך, להתחיל מעתה לעסק בזה, ולקבע עתים ושעורים על כל דבר, דהינו: ללמד פוסק בכל יום ב' או ג' דפין לפחות, וללמד חמש ונביאים-כתובים בכל יום, ולומר תהלים ותפלות בכל יום, ולפרש שיחתך לפני השם-יתברך בלשון אשפנז בכל יום וכו'. וגם יהיה לך פנאי לדבר ולשוח עם חברנו אנשי-שלומנו היקרים, ולשמח נפשך עמהם יחד, ולזכר עצמו בכל יום בנעימות חלקנו וכו'.

לו.

(עלים-לתרופה, ד' עקב תר"א)

ושלום לכל אנשי-שלומנו שבברסלב, באהבה רבה ורחימתן עזיזא וכו', וימי אלול ממשמשין ובאין, ושבעה דנחמתא כבר התחילו, וצריכין להכין עצמן על 'ראש-השנה' הקדוש והאים ונורא מאד, "היתקע שופר בעיר, ועם לא יחרדו" (עמוס ג, ו).

ותזכרו היטב מה שזכינו לשמע על 'קדשת אלול' ו'ראש-השנה': "א'ת ל'בבך ו'את ל'בב" (דברים ל, ו - לקוטי-מוהר"ן ח"א קמא). "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" (משלי לא, כה - ח"א כא). "תשרי, תשרי" (תשורי מראש אמנה. שיר-השירים ד, ח - ח"ב ת, יב). ואל יתישנו בעיניכם חדושים חדשים נוראים פאלה, המתחדשים בכל עת, לכל אחד ואחד, בכל מקום שהוא.

לז.

(עלים-לתרופה, ד' ראה תר"א)

וימי אלול ממשמשין ובאין וכו', וקדשה האמתית של אלול ותשרי, יאיר עלינו, שנזכה על-כל-פנים מעתה, להתקרב אליו באמת, כל אחד

ממקום שהוא, שזהו כל סוד פונת אלול, שנזכה לילך בדרך שכבש משה רבנו, והצדיקים אמתיים שאחריו - בארבעים ימים הקדושים האלו מ'ראש-חדש אלול' עד 'יום-הכפורים', כמבאר בדבריו הקדושים.

לח.

(עלים-לתרופה, ג' תצא תר"א)

עלינו להודות ולהלל ולשבח להשם-יתברך תמיד, מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלי, אשר חמל עלינו בעל הרחמים בהמלה רבה ובחנינות פאלה, שאנו יודעין קצת ומאמינים שיש סוד פונות אלול.

ותדקדק היטב בדבריו הקדושים, שאמר (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, ד-בסוף): "זזה סוד פונות אלול, שהוא להיות 'בקי בהלכה' - 'בקי ברצוא', 'בקי ושוב', 'בקי בעיל', 'בקי בנפיק', שהוא בחינת (תהלים קלט, ח): אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנגף".

וכוננתו כפשוטו: שאפלו מי שהוא בבחינת "ואציעה שאול ממש", יאמר: "הנגף".

אבל אין זה דבר פשוט, להחיות ולהחזיק את האדם שלא יפל יותר, כשהוא בשאול-תחתיות ממש חסו-שלום. רק יש בזה סוד גדול ונורא, סוד עמק ונסתר מאד מאד, שהוא סוד פונות אלול, שזה הסוד אין יודע רק מי שדבר ונלה זאת התורה הנוראה - שהיא סוד השגת 'מעשה מרפבה' בתכלית המעלה, עד בחינת נקדה העליונה מאד, להשלים בחינת "אדם היושב על הכסא" (יחזקאל א, כו).

ואין מי שיוכל להחיות עתה הנפשות הירודות וכו' בדורות האלו - כי אם מי שגלה התורה הנ"ל, ובאר לנו בפשיטות והזהיר אותנו, לקיים: "ואציעה שאול הנד".

ועוד בכמה וכמה לשונות קדושות באלה, שהחיה אותנו ב"אמרות ה' אמרות טהורות" (תהלים יב, ז), המשיבין את כל הנפשות הירודות שבעולם ב"שבעה משיבי טעם" (משלי כו, טז) וכו' וכו'. ותמימות ופשיטות דבריו הקדושים, מחיין ומשיבין את הנפש מאד.

אבל באמת יש דברים בגו, סודות עמקות ונסתרות מאד. ואי אפשר לבאר אפלו מה שיש בלבי בזה, מכל-שכן "הנסתרות לה' אלקינו" וכו' (דברים כט, כח). אך "הנגלות לנו ולבנינו" (שם), לשמר לקיים דבריו הקדושים בפשיטות ותמימות.

ועתה אחרי הזדיע אלקים אותנו ואותך ואת כלנו כל זה, ויותר ויותר. הזהר והזהר לקיים גם מה שהזהיר מאד (שיחות-הר"ן נא): "לבלי להיות זקן חסוֹשֵׁלוֹם". בפרט עתה בימי אלול ותשרי, שצריכין שכל אחד ואחד ימשיך על עצמו 'התחדשות' על כל השנה בלה.

לט.

(עלים-לתרופה, א' תצא תר"ג)

וכח החסד הנפלא והנורא של ראש-השנה, שממשיך היודע ענין ראש-השנה לעמקא, יגן ויעזר לידיד נפשי וכו'.

ושלום רב לידיד נפשי ולבבי וכו', השם-יתברך יחזק לבבו בתורה ותפלה וצדקה ומעשים טובים וכו', ויתחיל בכל יום מחדש, ובפרט בימים הללו שצריכים לצפות

על ראש-השנה הבא עלינו לטובה, שנזכה שיחדש עלינו שנה טובה, עדי נזכה לחיים ארפים חיים טובים שברכו הזקנים הקדושים את הזוג הקדוש.

אשרי המחכה לזה, אשרי הזוכה לזה, אשרי און ששומע כל אלה, אשרינו שאנו מאמינים ומרגישים מעט עמקות נוראות קדשת דברים האלה שלא נשמעו מעולם, וכלם עולים עד רום גבהי שמים הרמים ולעלא ולעלא וכו' וכו', ויורדים עד התהום, להחיות אותנו את כל אחד ואחד באשר הוא שם, "מי שמע בזאת מי ראה באלה" (ישעיה סו, ח).

מ.

(עלים-לתרופה, יום ה', ראש-חדש אלול תר"ד)

"הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה" (ישעיה מג, טז - לקוטי-מוהר"ן ח"א ו; ח"ב פז), הוא יורנו מהרה דרך ונתיב לתשובה, ויטיב לנו החתימה והפתיבה.

מא.

(עלים-לתרופה, יום ה', ראש-חדש אלול תר"ד)

ולמען השם שתתמיד בלמודך, ובפרט להתפלל בכונה, ובפרט עתה בימי אלול וימים-הנוראים הקדושים, "מי לא ירא" (עמוס ג, ח) בימים ההם.

ושלום לבני וכו' שיחיה. למען השם ווער א מענטש, ווייס אז דו ביזט נישט קיין קליין קינד, שטארק דיק און לייג אריין דעם מח אין לערנען, און דאוון ערנסט, זאלסט זאגן איטלעכס ווארט בפה מלא, און טראכט אויף דעם תכלית. איך טראכט פאר דיר פיל, נאר דו באדארפסט אויף דיר אליין רחמנות האבן, בפרט בימי אלול וראש-השנה.

למען השם היה לאיש. דע שאינדק ילד קטן, התחזק עצמו, והשקע את המוח בלמוד, והתפלל ברכינות, אמר כל מלה בפה מלא, וחשב על התכלית. אני חושב עליך הרבה, אלא שעליך לרחם על-עצמו, בפרט בימי אלול וראש-השנה].

מב.

(עלים-לתרופה, ה' תבוא תר"ד)

והשם יושיע ברחמי ויורה לנו דרך לתשובה, ונזכה להשיג לעובדא פונות אלול, שהם: "הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה" (ישעיה מג, טז - לקוטי-מוהר"ן ח"א ו), לזכות לביקואות בהלכה המבאר שם, לקיים: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד" (תהלים קלט, ח).

והכל בכחו של האור חדש שגלה כל זה, שעסק כל ימיו בתשובה על תשובה על השגתו הראשונה, מכל-שכן עתה שעלה למנוחת עולם, ליום שכלו שבת, מי יתן שישפיע עלינו קדשת שבת משם, עדי נזכה גם אנחנו ליום שכלו שבת וכו' (על-פי לקוטי-מוהר"ן שם, אות ג).

והשם-יתברך יזכנו, להכין עצמנו כראוי על ראש-השנה הבא-עלינו-לטובה, להרגיש מעתה "תקף קדשת היום, כי הוא נורא ואים" (פיוט זינתנה תקף) וכו'.

ואיך שהוא, אשרינו שאנו מכלל הקבוצה-הקדוש הנאספים על שם אדוננו-מורנו-ורבנו זכר-צדיק-וקדוש-לברכה, כי כבר שמענו מפיו-הקדוש (חיי-מוהר"ן קכו; רכ; תו): "שאיך דבר גדול מזה" וכו'.

מג.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי נחמן מטולטשין ז"ל, ד' עקב תרל"ב)

אחי ידידי, ימי אלול הקדושים ממשמשים ובאין לחיים ולשלום בגשמיות ברוחניות. יזכנו השם לקיים: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע יד, ג). "אל תקרי דברים, אלא דבורים" (יומא פו: שמות-רבה לח, ד) - דבורים קדושים, להרבות בלמוד-התורה, ובפרט בנסתרות שבתורה - ספר תקונים הקדוש, וספר לקוטי-מוהר"ן. ותהלים, ותפלות.

אחז בהם אחי ידידי, והפך והפך בהם, וסיב ובלה בהם, ובהם יושע בגשמיות וברוחניות, שתפתב ותחתם לחיים טובים, חיים מתוקים וכו'.

וגם אחי ידידי, יזכר נא ידידי לשלח לי נדבות לבבו הטוב על מה שפסק על הרוח וכו'.

וחזק בני בכל הנ"ל, להתחזק לומר וללמד ב'ספר התקונים' וה'לקוטי-מוהר"ן', וב'צדקה'. ואז "אשריך וטוב לך" (תהלים קכח ב), יקיים בו (אבות פ"ו מ"ד): "אשריך בעולם-הזה, וטוב לו לעולם-הבא", אמן כן יהי רצון.

דברי אזהבו תמים, המסיתו לטוב, לעורר בכל-פעם הטוב הנעים אשר טמון בלבבו, כן יזכה לזה להוציא לפעל, באשר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן רצה): "מיט פיסק און מיט הארץ" [בפה ובלב - ("בפיה ובלבך לעשותו". דברים ל, יד)]. "מיט פיסק" [בפה] - להיות רגיל ורגיל בלמוד ובדברי בקשות כנ"ל. "און מיט הארץ" [ובלב] - להיות ידו פתוחה לעניי אנשי-שלומנו, ובפרט להחזיק הבית-המדרש הנקרא על שמו ז"ל וכו'.

וְרַב שְׁלוֹם מְאֹדוֹן הַשְּׁלוֹם, לְכַבּוֹד הָאֲבָרָה
הַמְּפֹלָג וְכוּ'. מְעַט דְּבָרֵי אֲשֶׁר מֵעַבְרָה
לְדָף, גַּם לְכַבּוֹדוֹ כְּוִנְיָתִי.

חֹסֶסָה עָלֶיךָ אַחֵי יְדִידֵי, תוֹדָה לְקַל חֵי
אֲשֶׁר חָנְנוּ בְּכֻלֵּים נְאִים וְנְעִימִים, א
זִים הָאָרֶץ [לֵב מְתוֹק וְנְעִים], א זִים קוֹל [קוֹל עֶרֶב
וְנְעִים], לְשׁוֹן צַח וְנְעִים, רַחֵם עָלֶיךָ וְתַכְבֵּד
לְהַשִּׁים יִתְבָּרֵךְ בְּכָל זֶה, לֹאמַר וְלִלְמַד 'סֶפֶר
הַתְּקוּנִים', וְסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלְשִׁיר בְּקוֹל
נְעִים תְּהַלִּים וְתַפְלוֹת, אֲזַ תַּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים
חַיִּים מְתוֹקִים בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֵל יִזִּיז דַּעְתּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ,
רַק לְהִיּוֹת עַל רֵאשִׁי הַשָּׁנָה
בְּפֶה וְכוּ'.

מד.

(עֲלִים לְתַרוּפָּה, מִכְּתַב רַבִּי נְחֻמָּן
מְטוּלְטִישִׁין ז"ל, ג' עֶקֶב תַּרְל"ג)

בֵּן יַעֲזֹר וַיִּגַּן עָלֶיךָ הַשֵּׁם, עָלִיו וְעַל כָּל בְּנֵי-
בֵיתוֹ שְׂיַחֲיוּ, לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.
וַיִּתְחַדֵּשׁ עָלִיו וְעַל כָּל בְּנֵי-בֵיתוֹ שְׂיַחֲיוּ, שָׁנָה
טוֹבָה וּמְתוֹקָה מֵעַתָּה, כִּי יָמֵי אֱלוֹל'
מִתְנוֹצְצִים וּבָאִים.

בֵּן נִזְכָּה לְקַבְּלֵם בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן, לְרִצּוֹת
וּלְפִיּוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וַיִּתְעַלֶּה, "הַמְתַּרְצָה
בְּרַחֲמִים וּמְתַפְּיִים בְּתַחֲנוּנִים" (תַּפְּלַת תַּחֲנוּן),
וּלְקַיֵּם (מוֹסֵף רֵאשִׁי הַשָּׁנָה): "עֵינֵינוּ לָךְ יִתְבָּרֵךְ
תְּלוּיּוֹת, עַד שְׂיַחֲנוּנוּ" וַיְבָרְכֵנוּ וְלִכְלֹל אַחֲנוּנוּ
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, בְּשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ
וּמְמוֹן.

לקוטי תפלות ל'חדש אלול'

⊙ [א] לקוטי תפלות ח"א ו ⊙
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ג, קרא את יהושע')

בשוב, בקי בעייל, בקי בנפיק. ובכל מקום אוכל למצא אותך, בין בעליה בין בירידה. כמו שכתוב: "אם אסק שמים שם אתה, ואצעה שאול הנך". ואזכה לאחוז בך ולהתדבק בך תמיד. ויקים בי מקרא שכתוב: "אני לדודי ודודי לי".

⊙ [ב] תפלות ותחנונים ⊙
 - השמטה ללקוטי תפלות ח"א ו -
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ג, קרא את יהושע')

רבנו של עולם. זכני לתשובה-שלמה תמיד, בפרט בימי אלול הקדושים, שאז פתח לנו משה רבנו עליו-השלום דרך פבושה לתשובה.

והדרך הזה כלול משני הבקאות הנזכרים לעיל, ומשני השמות הקדושים שהם שם הוי"ה ושם אהי"ה במלואם, שהם שם ס"ג הקדוש ושם קס"א הקדוש, ומשני הנקודות הקדושות בחינת נקדה העליונה ונקדה התחתונה, שהם עקר שלמות התשובה, בחינת 'תשובה', ו'תשובה על תשובה'. בחינת 'תשובת עולם-הזה' ו'תשובת עולם-הבא' שהזכרתי לפניך.

על-כן זכנו אז בימי אלול הקדושים, לתשובה-שלמה. ונזכה שימשך עלינו קדשת אלול, על כל השנה כלה, עד שנזכה להיות בתשובה-שלמה לפניך תמיד, ולילך בכל דרכי התשובה בשלמות כל ימינו לעולם.

זכני ברחמיך הרבים, להיות בתשובה תמיד, שאזכה לעשות תמיד תשובה, על תשובה הראשונה. ואזכה לתקן בכל פעם, פגם תשובה הראשונה, עד שאזכה ברחמיך הרבים, לתשובה-שלמה, תשובה עלאה באמת פראוי.

ואז תפתח את לבי ודעתי, לדעת את שמך. ואז אדע באמת, כי עדין לא התחלתי לעשות תשובה, כפי עצם גדלתך ורוממותך שתזכני להשיג אז.

ואז תזכני באמת לעשות תשובה על תשובה, שאזכה לעשות תשובה בכל פעם על השגה הראשונה, על שהייתי מגשם את רוממות אלקותך, לפי עצם רוממותך שאזכה להשיג אחר-כך בכל פעם.

באפן שאזכה להיות כל ימי בתשובה תמיד, עד היום אשר תאספני אליך. ותזכני לעולם-הבא, ליום שכלו שבת, כלו תשובה.

ועזרני יהוה אלהי, להיות תקיף ואמיץ וחזק בעבודתך תמיד. ואל תניחני לפול חס-ושלום לעולם. "אל תשליכני מלפניך, ורוח קדשך אל תקח ממני".

וזכני להיות עייל ונפיק. ואזכה להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא, בקי

וְאַתָּה תִּקְבַּל אֶת כָּל בְּחִינֹת וּמְדֻרְגוֹת
תְּשׁוּבוֹתֵינוּ, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וּחְסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, בְּאַהֲבָה וְחַבְּבָה גְּדוֹלָה,
וַיְקִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "נִחַפְּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה עַד ה' . כִּי יִמְיָנֶךָ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים."

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזָכָה לְהַנְצִיל מִכָּל אֹרֶב
וּמִסְטִין, הֵן בְּרוּחַנִיּוֹת הֵן
בְּגִשְׁמִיּוֹת. וַיְקִים בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "עַז
וְהָדָר לְבוֹשָׁה וַתִּשְׁחַק לַיּוֹם א' חֲרוֹן".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ:
שֶׁעָקַר הַזְּמַן הַמְּסַגֵּל לָזֶה בְּיוֹתֵר
לְהַמְשִׁיךְ אֹרוֹת הַמְּקִיפִין הָאֵלֹה, הוּא
בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל.

עַל-כֵּן זָכַנוּ לְקַבֵּל קִדְשַׁת חֹדֶשׁ אֱלוּל
בְּזִמְנוֹ פְּרָאִי, וְלְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ
בְּעִנְיַן זֶה בְּיוֹתֵר, עַד שְׁאֲזָכָה גַם בְּכָל
הַשָּׁנָה לְעֶסֶק רַק בְּזֶה, לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם
מְקִיפִין חֲדָשִׁים, וְלְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם הַשְּׁגָה
יְתָרָה וַיִּדְעָה חֲדָשָׁה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוּתָךְ
תִּתְבַּרְךָ.

☪ [ד] לְקוּטִי-תְּפִלוֹת ח"א פה ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמא, אם יזכה שירגיש פאב חטאיו)

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, שֶׁתַּעֲזְרֵנִי וְתִזְכְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֻסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׁאֲזָכָה
מְהֵרָה לְהַרְגִישׁ בְּאַמֶּת, פָּאָב חֲטָאֵי
וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי, הַרְבִּים וְהַגְּדוֹלִים
וְהָעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד עַד גְּבַהֵי שָׁמַי
שָׁמַיִם, וְעִמְקוֹ מִתְּהוֹם רֵבָה וְכִבְדּוֹ מִחוּל
יָמַי, וְרַבּוֹ מֵעַפְרֵי הָאָרֶץ, וְעֲצָמוֹ מִשְׁעָרוֹת
רְאִשֵׁינוּ, וְגָבְהוֹ מִנְּשִׁמַּת רוּחַ אֲפִינוּ.

וּבְפָרְטֵי הַחֲטָאִים שֶׁל פָּגַם-הַבְּרִית, פָּגַם
טְפֵי הַמַּח, שִׁיָּצְאוּ מִמֶּנִּי
לְבַטְלָה בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרָצוֹן.

☪ [ג] תְּפִלוֹת-זִתְחֻנוּנִים ☪
- הַשְּׁמָטָה לְלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א כ"א -
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כ"א, 'עתיקא טמיר וסתים')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ כַּמָּה וְכַמָּה
אֹרְבִים עָלֵינוּ מִכָּל צַד וּמִצְדֵי
צְדָדִים, וְהָעָקַר עַל הַשִּׁכָּל וְהַמְּחַשְׁבָּה
שֶׁהוּא עָקַר הָאָדָם. וּבְמִקּוֹם שֶׁחֹשֵׁב
הַשִּׁכָּל, שָׁם כָּל הָאָדָם.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל עָלֵינוּ, שְׁמָרָה נַפְשִׁי,
וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת
פְּגוּמוֹת וּבְטָלוֹת, וּמִכָּל-שִׁפְזָן מִכָּל מִינֵי
מַחְשְׁבוֹת רָעוֹת חֲסוּשָׁלוֹם.

וְזָכַנוּ לְחַשֵּׁב רַק מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת
וְקִדּוּשׁוֹת, וְתִהְיֶה מַחְשְׁבַּתִּי
רוֹדֶפֶת לְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם, יִדְעָה חֲדָשָׁה
בְּאֱלֻקוּתָךְ תִּתְבַּרְךָ.

וְאֲזָכָה לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם מְקִיפִין
חֲדָשִׁים, וְלְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ
פְּנִימִיּוֹת הַשְּׁגָת שְׁכָלִי, וְהַשְּׁכָלִיִּים
הַמְּקִיפִים יִהְיוּ בְּבַחֲינַת לְבוּשִׁים קִדּוּשִׁים
לְשְׁכָלִי, אֲשֶׁר נִמְשָׁכִים בְּשִׁרְשָׁם מְאֹד
הַחֲשֵׁמ"ל הַקִּדּוּשׁ שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא
מִלְּבוּ"ש, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ בּוֹרְחִים כָּל
הַמְּשַׁחֲתִים.

אֲשֶׁר אִם הָיִיתִי מִתְחִיל לְהִרְגִישׁ עֵצֶם
הַכָּאֵב שֶׁל הַפָּגֶם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם הָיִיתִי יָכוֹל לְחַיֹּת
אֶפְלוֹ שְׁעָה אַחַת.

כִּי אֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ
הָאֲמִתִּיִּים עֵצֶם הַפָּגֶם הַזֶּה,
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה מְאָרִיכִין חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ, וּמַעֲכָבִין הַגְּאֻלָּה, וּמּוֹרִידִין אֶת
הַשְּׂכִינָה בַּגְּלוּת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וּמְמַשִּׁיכִין
נִשְׁמוֹת עֲרֻטָּאִין בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת,
וְנִבְרָאִין מִכָּל טָפָה וְטָפָה מִזִּיקֵי עֲלָמָא
רַחֲמָנָא-לְצֻלָּן רַחֲמָנָא-לְצֻלָּן. וְשָׂאֵר
פְּגָמִים עֲצוּמִים וְנוֹרָאִים הַנֶּעֱשִׂים עַל-יְדֵי-
זֶה.

כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּתַקוּן-הַבְּרִית
שֶׁהוּא יְסוּד הַכֹּל. וּבְעוֹן זֶה פּוֹגְמִין
בְּכָל הַכ"ב אֲתוֹן דְּאוֹרִייתָא שֶׁהִטְפָּה
כְּלוּלָה מֵהֶם וְכו'.

וּבַאֲמֵת לְבִי אָטוּם וּמִבְּלָבֵל וּמִעֵקָם
כָּל-כֶּף, עַד שְׂאִינִי מְרַגֵּשׁ כָּלֵל
כָּאֵב עֲוֹנוֹתֵי הָעֲצוּמִים וְהָרַבִּים וְהַגָּדוֹלִים
מְאֹד מְאֹד, אֶפְלוֹ כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר מֵהֶם. אוֹי
לִי וַיִּי לִי, אוֹי לִי וַיִּי לִי. וְאִם אוֹמֵר אֶלְפִי
פְּעָמִים 'אוֹי לִי וַיִּי לִי', עֲדִין אֵינִי מְרַגֵּשׁ
כָּלֵל. מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֲתַאֲוֵן,
מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֲצַטְדֵּק.

אֲךָ אַתָּה מְרַחֵם עַל כָּל בָּשָׂר, וְאַתָּה
צוֹפֵה וּמִבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת,
וְאַתָּה עֲתִיד לְתַקֵּן אוֹתָנוּ כְּלָנוּ כְּאֲשֶׁר
הִבְטַחְתָּנוּ. עַל-כֵּן שִׁטְחֵתִי אֵלֶיךָ כִּפִּי,
גּוֹאֵל חֲזַק הִיָּה בְּעֲזָרִי, וְלִמְדֵנִי וְהוֹרֵנִי
בְּכָל-עֵת, בְּאִיזָה דֶרֶךְ בְּאִיזָה אַפֵּן אֲזַכֶּה

לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֲמֵת, מִרַע לְטוֹב, מִמּוֹת
לְחַיִּים, כִּי מֵר לִי מְאֹד.

אָבִי יוֹצְרִי וְגּוֹאֲלִי וּפּוֹדֵי, עֲזָרְנִי
וְהוֹשִׁיעֵנִי חַיֵּשׁ קָל מְהֵרָה, שְׂאֲזַכֶּה
לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֲמֵת וּבְלֵב שָׁלוֹם, וּמֵל אֶת
עַרְלַת לְבִי הָרַע, וְתַפְתַּח אֶת לְבִי, בְּאֵפֶן
שְׂאֲזַכֶּה לְהִרְגִישׁ כָּאֵב וּמְכַאוֹב עֲוֹנוֹתֵי
הָעֲצוּמִים, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְצַעֵק מִן הַלֵּב
זַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָה, כְּמוֹ שְׂרָאוּי לִי לְזַעֵק
וּלְצַעֵק עַל עֲוֹנוֹת רַבִּים וְגְדוּלִים כְּאֵלָה,
אוֹי אוֹי אוֹי.

וְאוֹעֵק וְאֲצַעֵק וְאֲשׁוּעַ אֵלֶיךָ בְּאֲמֵת
וּבְלֵב שָׁלוֹם, בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה
מִקִּירוֹת הַלֵּב, עַד שִׁירְגִישׁוּ גַם כָּל
הַלְּבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנִּי
לְכָל מְקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ, הֵן אוֹתָן הַטְּפוֹת
שֶׁנִּמְשְׁכוּ בְּהִתַּר וְנִתְהוּוּ מֵהֶם בְּנֵי שִׁיחֵי
לְאָרֶץ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים, הֵן לְהַבְדִּיל
אוֹתָן הַטְּפוֹת שִׁיצְאוּ מִמֶּנִּי לְבִטְלָה בְּשׁוּגַג
אוּ בְּמַזִּיד, וְנַעֲשֶׂה מִכָּל טָפָה וְטָפָה מָה
שֶׁנַּעֲשֶׂה, אוֹי לִי וַיִּי לִי.

וּבְכֹלם יִהְיֶה נִמּוֹל לְכַבֵּם, וְיִרְגִישׁוּ כֹלֵם
בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם אֶת עֵצֶם כְּאֵבֵם
וְצַעֲרֵם, וְהִיכֵן הֵם מִנְחִים בְּשְׂאוּל-
תַּחֲתִיּוֹת, בְּמִקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים שֶׁלֹּא נִתַּן
לְהַזְכֵּר, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם,
וְיִתְעוֹרְרוּ כֹלֵם לָשׁוּב לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ
בְּאֲמֵת, וְיִתְחִילוּ לְהִתְגַּעְגַּע וּלְהַצְטַעַר
וּלְכַסֵּף בְּאֲמֵת לְהִתְתַּקֵּן וּלְשׁוּב אֶל יְהוָה
בְּאֲמֵת, עַד שֶׁתְּעוֹרֵר רַחֲמֵיךָ הַטוֹבִים,
רַחֲמֵיךָ הַגְּנוּזִים, רַחֲמֵיךָ הַפְּשׁוּטִים,
רַחֲמֵיךָ הָרַבִּים, עָלַי וְעַלֵּיהֶם.

וְתַעֲמַק בְּתַקוּנָנוּ, וְתִגְאָלֵנוּ מִהֲרָה מִבְּאֵר שַׁחַת, מִטֵּיט הַיּוֹן, וּמִכָּל מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים וְהַמְקַלְקְלִים, מִכָּל־מָקוֹם תִּגְאָלֵנוּ וְתִפְדָּנוּ וְתוֹצִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִתְקַנְנוּ, וְיָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת נִדְחֵיו מִהֲרָה, כִּי אַתָּה חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ נִדְחֵי.

וּמַלְאֵךְ אֶת לִבְנוֹ לְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ, כְּמָה שֶׁפָּתוּב: "וּמַלְאֵךְ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת לִבְבְּךָ וְאֶת לִבֵּב זֶרְעֶךָ, לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ".

אָבִינוּ מִלְּפָנָיו, אֵל־חַי חֹלְקֵנוּ צוּרֵנוּ, צִוָּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֲרֵינוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שָׁמַתְּ בְּבִשְׂרָנוּ.

זַכְּנוּ מִהֲרָה לְמוֹל אֶת עַרְלַת לִבְבִי וּלְבַב זֶרְעִי, וּבִפְרֹט בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים. זַכְּנוּ מַעֲתָה שְׂאֲזֹכָה לְהַכִּין עֲצָמֵי בְּאֵמַת, בְּאֶפֶן שְׂאֲזֹכָה בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, שֶׁיְהִיָּה נְמוֹל בְּשִׁלְמוֹת לִבְבִי וּלְבַב זֶרְעִי בְּאֵמַת.

עַד שְׂאֲזֹכָה בְּחַיִּים חַיּוּתִי, שִׁיתְקַנּוּ אוֹתִי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּים בְּשִׁלְמוֹת, אוֹתִי וְאֶת זֶרְעִי וְאֶת כָּל הַתְּלוּיִם בִּי, לְמַעַן לֹא אִבּוֹשׁ וְלֹא אֶכְלָם וְלֹא אֶכְשַׁל לְעוֹלָם וָעֶד, וְלֹא אֵעוֹל בְּכִסּוּפָא קַמָּךְ.

וְלֹא יִהְיֶה כַח לְהַחֲטֹאת, לְרַבֵּץ עַל פֶּתַח קְבָרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק אֲזֹכָה לְתַקֵּן הַכָּל בְּחַיִּים חַיּוּתִי, בְּכַח וּזְכוּת הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּים, כִּי אֵין לִי שׁוֹם תְּקִנָּה וּסְמִיכָה, כִּי אִם עָלִיָּהֶם לְבַד, וּבְכַחֶם וְהַבְּטָחָתָם אָנוּ מְצַפִּים עֲדִין לְכָל טוֹב.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהַצִּילֵנִי מִחֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁלֹא יִהְיֶה כַח לְשׁוֹם מִזִּיק וּמִשַּׁחִית לְהִתְקַרֵּב אֵלַי בְּעַת מִיתַתִּי, וְלֹא יִלְכוּ אַחֵר מִטַּתִּי חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּגְרָשֵׁם מִמֶּנִּי וְתִבְטָלֵם בְּבִטּוֹל גְּמוּר מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְתַחּוּם עָלַי בְּחִמְלָתְךָ הַגְּדוֹלָה וּבְחַנּוּתֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׂאֲזֹכָה לְתַקֵּן בְּחַיִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר שַׁחַתְתִּי. וְתַחּוּם וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי עַל הַכָּל בְּחַיִּים חַיּוּתִי, בְּאֶפֶן שְׁלֹא יִהְיֶה עָלַי שׁוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט אַחֲרֶיךָ.

אִם אָמַנְם יִדְעַתִּי בְּאֵמַת כִּי אָנִי רַחוּק מִיִּשׁוּעָה כְּזֹאת, כִּי בְּמָה יִזְכָּה נַעַר כְּמִנֵּי לְזָה, אֶךְ עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנִי בּוֹטָח, וְעַל חֲסִדְךָ אָנִי נֹשֶׁעַן, וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנִי מְקוּהָ, וְלִיִּשׁוּעָתְךָ אָנִי מְצַפֶּה, בְּכַח וּזְכוּת הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּים שְׂבִדוּרֵנוּ, וּבְזְכוּת כָּל הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּים שׁוֹכְנֵי-עֶפְרָיִם עָלֵיהֶם אָנוּ נֹשֶׁעֲנִים, בָּהֶם תִּמְכַּתִּי יִתְדוֹתִי לְשֹׂאֵל כָּל אֱלֹהֵי מִלְּפָנֶיךָ.

עַל-כֵּן עֲדִין אָנִי עוֹמֵד וּמְצַפֶּה וּמְקוּהָ, וּמִיחַל לִיִּשׁוּעָתְךָ הַגְּדוֹלָה, שְׂאֲזֹכָה מִהֲרָה לְכָל מָה שֶׁבִקְשָׁתִי מִלְּפָנֶיךָ, כִּי אַתָּה צוֹפֶה לְרָשַׁע וְחַפֵּץ בְּהַצְדִּיקוֹ.

וְאִם אָנִי מִתְמַהֵּמָה הַרְבֵּה לָשׁוּב, וְעוֹד הוֹסַפְתִּי קְלָקוּלִים וְעוֹנוֹת הַרְבֵּה גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים בְּכָל יוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין אָנִי מְחַכֶּה בְּכָל יוֹם שֶׁיָּבֵא גְּאֻלְתִּי וּפְדוּת נַפְשִׁי, שְׂאֲזֹכָה מִהֲרָה לְהִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתִי, וְלָקוּם מִנִּפְלִתִי, וְלַעֲמֵד

מִיִּרְדְּתִי, וְלַחֲיוֹת מִמִּיתְתִּי, וְלָשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת וּבִלְבָב שְׁלֵם לַהֲיוֹת כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב
בְּאֵמֶת, אָנִי וְזַרְעִי וְזַרְע זַרְעִי, וְכָל זֶרַע
עִמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן
סְלָה.

☪ [ה] לְקוּטִי-תַפְלוֹת ח"ב לו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, מַה
נָשִׁיב לַיהוָה כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלֵינוּ.
וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גָּלִיתָ לָנוּ: "אֲשֶׁר עַל-יַדִּי
אֲמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִין לְתַשׁוּבָה". כִּי חֲפִץ
חֶסֶד אַתָּה, וְרוֹצֵה אֶתָּה בְּתַשׁוּבָתָם שֶׁל
רְשָׁעִים, וְאֵין אַתָּה חֲפִץ בְּמִיתָתָם.

עַל-כֵּן הִקְדַּמְתָּ תְּרוּפָה לְמַכּוֹתֵינוּ,
וְחוֹנַנְתָּ אוֹתָנוּ בְּסִפּוֹר תְּהִלִּים
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, הַפּוֹתַח לָנוּ כָּל שְׁעָרֵי
רַחֲמִים, כָּל שְׁעָרֵי הַתַּשׁוּבָה, שֶׁהֵם
חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי תַשׁוּבָה, כְּנֶגֶד חֲמֻשִׁים
שְׁעָרֵי בִינָה.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָב הַרַחֲמָן, זַכּוּנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזֶכֶה לַעֲסֹק
בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים כָּל יְמֵינוּ. וְתַעֲזְרֵנוּ אוֹתִי
וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵיתִי בְּכִלְלֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
שְׁאֲזֶכֶה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, לֹאמַר תְּהִלִּים
הַרְבֵּה, בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל בִּלְבָב שְׁלֵם
בְּאֵמֶת.

וְאֲזַכֶּה לַהֲטוֹת לְבָבִי הַיָּטֵב, לְהַשְׁמִיעַ
לְאָזְנִי מַה שְּׁאֲנִי מוֹצִיא בְּפִי,
בְּאִפֵּן שְׁאֲזַכֶּה לְמַצֵּא עֲצָמִי בְּכָל דְּרָגָא
וְדְרָגָא, בְּתוֹךְ פְּסוּקֵי תְּהִלִּים הַקְּדוֹשִׁים,
הַכְּלוּלִים מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל

הַמְּדַרְיָגוֹת שְׁבַע עוֹלָם, מִן תְּכֵלֶת מְדַרְיָגָה
הָעֲלִיוֹנָה עַד תְּכֵלֶת דְּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה.

אֲשֶׁר כָּל הַנוֹפְלִים וְהַרְחוּקִים בְּתַכְלִית
הַרְחוּק, כֻּלָּם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת
עֲצָמָם בְּתוֹךְ סִפּוֹר תְּהִלִּים. וְכָל אֶחָד יְכוּל
לְעוֹרֵר לְבָבוֹ לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ עַל-יַדֵּי אֲמִירַת תְּהִלִּים,
וְלִבָּא לְהַשְׁעֵר שֶׁל תַּשׁוּבָה הַשֵּׁיךְ לוֹ,
שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד הָאוֹת שֶׁלוֹ שִׁישׁ לוֹ
בְּאַרְבָּעִים-וְתַשְׁעָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמוֹת
שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים-וְתַשְׁעָה
אוֹתִיּוֹת, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים-וְתַשְׁעָה שְׁעָרֵי
תַשׁוּבָה שְׁאֵנוּ צְרִיכִים לָשׁוּב עַל-יַדָּם
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

עַד שְׁנֹזֶכֶה עַל-יַדֵּי-זֶה, שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
יָשׁוּב אֵלֵינוּ בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, לְרַחֵם
עָלֵינוּ בְּחֻסָּדִים רַבִּים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים,
לְסַיְעֵנוּ וּלְעֲזָרְנוּ בְּכָל-עֵת, לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שְׁנִפְלָנוּ
בָּהֶם, וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה,
תַּשׁוּבָה עַל תַּשׁוּבָה תָּמִיד.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכּוּנוּ לַהֲיוֹת רְגִיל מְאֹד
בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם,
בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה, בְּהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא, בְּכּוֹנֵת-
הַלֵּב בְּאֵמֶת, עַד שְׁאֲזַכֶּה עַל-יַדֵּי-זֶה
לְהַרְגִּישׁ כְּאִב עוֹנוֹתִי, וְלָשׁוּב עָלֵיהֶם
בְּתַשׁוּבָה-שְׁלֵמָה.

וְאֲזַכֶּה לְשַׁמְחָה גְדוֹלָה עַל-יַדֵּי אֲמִירַת
תְּהִלִּים, וּלְעוֹרֵר עָלַי כָּל
הַעֲשָׂרָה מִיָּמֵי נְגִינָה' שְׁנֵאמַר בָּהֶם סִפּוֹר
תְּהִלִּים, שֶׁהֵם רְפוּאֵת הַבַּת-מֶלֶךְ, שֶׁהִיא
כְּנִסְתֵי-יִשְׂרָאֵל, "וּנְגִינוֹתַי אֲנַגֵּן כָּל יְמֵי

חיי על בית ה', בקול רנה ותודה, פי טוב
ה' פי לעולם חסדו".

לשוב בתשובה-שלמה לפניך באמת
ובלב שלם.

כי אתה יודע נפלאות הדרכים של
תשובה שהמשיכו בעולם, שהורידו
את עצמן וקשרו את עצמן עם הפחות
שבפחותים, אפלו עם פחות כמוני בכל
מקום שאני שם, ועדין הם מקשרים
עצמם עמי במקומי שאני שם עתה,
ומצדם לא יבצר להוציאני מגלותי,
ולהעלותי ולהכניסני לתוך הקדשה
באמת, ולהעלות אותי מעלה מעלה.

רחם עלי וזכני, להתקשר לצדיקים
קדושים כאלו תמיד, ויתגלה לי
דרך הקדש דרכי התשובה שהם
ממשיכים בעולם, באפן שאזכה מעתה
לשוב בתשובה-שלמה לפניך באמת,
ולקשר ולדבק עצמי אליך תמיד באמת,
בתכלית הענוה והבטול באמת.

ותשמרני ותצילני ברחמיך, שלא
יהיה כח לשום בחינת
ירידה, ולא לשום בחינת עליה, לרחקני
חס-ושלום ממך.

כי לפעמים נתרחק האדם חס-ושלום
על-ידי העליה שאתה מעלה אותו,
דהינו על-ידי רבוי העשר והטוב שאתה
משפיע לו, או על-ידי רבוי הדעת בידיעת
רומוותך, פי רבוי האור מכהה עיניו
ומזיק לו חס-ושלום.

על-כן באתי לבקש ממך, שתגן עלי
בכפף, ותשמרני ותצילני ותגן
בעדי, שלא יזיק לי שום דבר, ולא
אתרחק ממך לעולם.

☉ [ו] לקוטי-תפלות ח"ב מא ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פב,
'כי תצא למלחמה, כסדר ושלא כסדר')

רבוננו של עולם, מה אומר מה אדבר
מה אצטדק, "כי אין מלה
בלשוני הן ה' ידעת בלה, אחור וקדם
צרתני ותשת עלי כפכה, פליאה דעת
ממני נשגבה לא אוכל לה", איך יזכה
נער כמוני, לבטל בחינת 'שלא כסדר'
לביחינת 'כסדר'.

במה יזכה נער כמוני, לקשר עצמי
בכל-עת להשם-יתברך באמת,
לקשר השם-יתברך במחשבתי תמיד,
שאזכה בכל-עת לחשב בו יתברך,
ולדבקה בו באמת, ולבטל עצמי וכל
ישותי, וכל תאותי ומדותי, נגדו יתברך,
בבטול גמור באמת, ולהיות כאין וכאפס
ממש, ולידע שפלותי באמת.

עד שאזכה להיות בבחינת 'מ"ה'
באמת, ולהתקשר ולהכליל בו
יתברך באמת, עד שישוב הכל כסדר,
ויתבטלו כל הרצונות של כל המתנגדים
והחולקים כנגד רצוני, שיהיה פרצונך
באמת.

ובכן באתי לפניך ה' אלקינו ואלקי
אבותינו, שתעזרני ותושיעני
בזכות וכח דרך התשובה שהמשיכו
משה רבנו עליו-השלום וכל הצדיקים
אמתים בעולם, שאזכה גם אנכי מעתה,

☉ [ז] לקוטי־תפלות ח"ב מד ☉

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב פז, 'פגנות אלול הם תקון־הברית')

"אני ל'דודי ו'דודי לי הרועה בשושנים". יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, שתאיר עיני בתורתך, ותורני ותלמדני, שאזכה לידע ולהשיג ולהבין דברי תורתך הקדושה, אשר צוית עלינו לכוון פגנות אלול בשביל 'תקון־הברית', "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי" ואיני יודע הדרך כלל לכוון פגנות.

רחם עלי למען שמך, וקדשני בקדשתך העליונה, ופתח לבי בתלמוד תורתך, ועזרני וזכני, ללמד ולהבין כל הפגנות אלול, וכל התורות השייכים לזה. ואזכה למצא בהם דרך נכון וישר להתקרב אליך תמיד בכל עת.

ואזכה להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא, בקי בשוב, בקי בעיל, בקי בנפיק, ולקיים באמת ובשלמות מקרא שכתוב: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך", עד שאזכה לילך בדרכי התשובה באמת תמיד.

ואתה ברחמיך תפתח ידך, ותהיה ימינה פשוטה לקבל שבים, עד אשר נזכה להמשיך ולתקן כל התקונין הנמשכין על־ידי היחודים והפגנות של אלול, באפן שנוזפה מהרה לתקון־הברית בשלמות.

הן בבחינת ירידה חס־ושלום אפלו בדיוטא התחתונה, אפלו בעשרה פתרון דמסאבותא חס־ושלום, גם שם אזכה למצא אותך תמיד, כמו שכתוב: "ומלכותו בכל משלה".

והן בבחינת עליה, כאשר תרחם עלי ותעלני מעלה מעלה, בכל עליה ועליה אזכה למצא אותך תמיד.

ואתקרב אליך תמיד בכל הבחינות, בין בטיבו בין בעקו חס־ושלום, בין בירידה בין בעליה, כמו שכתוב: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך".

באפן שאזכה לתשובה־שלמה באמת מעתה ועד עולם, ובפרט בחודש אלול הקדוש, שהם ימי רצון שעלה משה לקבל לוחות אחרונות, ופתח דרך כבושה לילך בה.

רחם עלי מעתה, שאזכה להכין את עצמי מהיום, להמשיך עלי קדשת חדש אלול הקדוש, קדשת הדרך תשובה שהמשיך משה רבנו וכל הצדיקים אמתיים בעולם, בדרכי נפלאותיהם הנוראות.

כי אין לי שום תקוה, כי אם על־פי דרך זה שהוא ידוע לך ולצדיקיך הגדולים האמתיים לבד, והטוב בעיניכם עשו עמי, "ואני תמיד איחל, עד ישקיף וירא ה' משמים".

וּתְרַחֵם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְתִשְׁמַח
שְׁלוֹם בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל וּבִפְרֹט
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

רַק תִּהְיֶה רְצוֹנָה אֵלָיו, בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה
בְּאַמֶּת, בְּלִי עֲרָמָה וּמְרָמָה, וּבְלִי
שׂוֹם שְׂנְאָה וְשִׁנּוּי רְצוֹן בְּלִבְךָ כָּלֹל.

וְתִעֲזֹר לְכָל יִשְׂרָאֵל הַצְּרִיכִים לְמִצְאָה
זְוִיגָם, בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ
עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם, שְׂרָמַז הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל כְּוִנַּת
אֱלוֹל בְּעֵת שֶׁשָּׁלַח אֶת אֱלִיעֶזֶר עַבְדּוֹ
לְבַקֵּשׁ הַזְּוִיג שֶׁל יִצְחָק בְּנוֹ, וּבְזִכּוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁגָּלוּ הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה.

וַיִּתְנַחֲמוּ בְקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וַיֵּצְאוּ מֵהֶם
דְּרוֹת רַבִּים, בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים
וְקִימִים, עוֹשֵׂי רְצוֹנָךְ בְּאַמֶּת, וַיַּעֲסִקוּ
בְתוֹרָתְךָ וְעַבְדְּתְךָ בְּאַמֶּת כָּל יְמֵיהֶם
לְעוֹלָם.

שִׁיזוּכָה כָּל אֶחָד לְמִצְאָה זְוִיגוֹ בְּאַמֶּת
מִהֲרָה, וְתִהְיֶה כְרְצוֹנוֹ, וְלֹא
תִהְיֶה מְנַגֶּדֶת כְּנֶגְדּוֹ כָּלֹל.

וַיִּגְלוּ וַיִּפְרְסְמוּ וַיִּוֹדְעוּ אֱלֹהוֹתְךָ
וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ
יִגִּידוּ."

דַּעַם רַבִּינִים רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

וְזִכְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֵיךָ הָעֲצוּמִים

שֵׁנִיכָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה

– לְנַסֵּעַ –

עַל 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה

לְצַדִּיקִים-אֲמֹתִיִּים

כִּי אַתָּה 'לְבַד' יוֹדֵעַ

כַּמָּה וְכַמָּה 'הַתְּפֹאֲרוֹת' וְ'שֵׁעֲשׂוּעֵי'

גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים

– אֲשֶׁר אַתָּה מְקַבֵּל בְּכָל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה וְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה –

מִה'קַבּוּץ-הַקָּדוֹשׁ שֶׁל עַמּוֹךְ יִשְׂרָאֵל

אֲצִל הַצַּדִּיקִים-הָאֲמֹתִיִּים!

(לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב כ"ט)